

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΙΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΚΑΡΟΡΗ 17

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Φιλελλήνων 2

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ: 21569

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75
Δια Τραπεζας, Έταιρίας και
λοιπούς Όργανισμους δρχ. 300

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10
ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1934
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Ε. - ΤΕΥΧΟΣ 245

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΙΚ. Κ. ΑΒΡΑΑΜ:

Capitis diminutio εις τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον;

ΥΠΟ *

Ἡ Πολωνικὴ πρότασις διὰ τὰς μειονότητες.

ΑΧΙΛ. ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΥ:

Τὰ νέα ἀναγνωστικά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Γ. ΑΠ. ΚΑΤΩΠΟΔΗ:

Αἱ Ἑλληνικαὶ φυλακαί.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:

Οἱ ἔθνικοι καὶ ἀνθρωπιστικοὶ σκοποὶ τῆς Ἑλλ. Παιδείας.

Σ. ΚΟΥΣΗ:

Ἐπὶ τοῦ προγράμματος τοῦ Ἀγροτικοῦ Δημοκρ. Κόμματος.

Ι. ΠΑΠΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ:

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν πειραματικῶν ἀγρῶν λιπάνσεως σίτου
τοῦ γεωργικοῦ ἔτους 1932) 33.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Α'. ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΙ-
ΝΗΣΕΩΣ.

—Ἡ ἐπίμονος πτώσις τῆς λίρας καὶ τὰ πολλαπλὰ αἴτια ταύτης.

—ΣΥΝΟΧΥΝΤΕΝ: Τὰ πειράματα τοῦ Προέδρου Ροδζβελτ.

Β'. Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΟΠΩΣ ΕΞΕΛΙΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΗΜΕΡΑΣ ΕΙΣ Η-
ΜΕΡΑΝ.

—ΙΩ. ΚΑΤΣΑΠΗ: Ἡ προπαρασκευὴ καὶ ἡ ἐμπορία τοῦ κρέατος.

—Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1934.

—ΣΤΥΛ. Κ. ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ: Αἱ Τράπεζαι ἐν Ἑλλάδι, ὑπὸ Ἀνδρ. Δ. Κυρκιλίτη.
(βιβλιοκρισίαι).

—Ἡ χρηματιστηριακὴ κίνησις τῆς ἐβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ:

Τὰ ἰδανικά μας καὶ τὰ ἰδανικά των.

ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ:

«Γλωσσολογικαὶ ἔρευναι».

Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Ἡ σωτηρία τῶν κειμηλίων.

ΣΠ. Α. ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΥ:

Ἐθνικὸς κίνδυνος.

ΓΚΙΟΥΖΕΠΠΕ ΜΠΟΤΤΑΪ:

Τὸ φασιστικὸν κορπορατιβιστικὸν κράτος

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

CAPITIS DIMINUTIO ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ;

Άρθρον του κ. ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
πρώην Υπουργού της Δικαιοσύνης

Είναι πράγματι παράδοξος, αλλά και λογικώς και ήθικώς απάρადεκτος ο προβαλλόμενος δημοσίαι και άπροκαλύπτως υπό των υπευθύνων και μη εκπροσώπων της κυβερνητικής παρατάξεως υποστηριζόμενος ισχυρισμός, καθ' όν δεν θα ήτο δήθεν συγκεχωρημένη ή έκλογη του Έλ. Βενιζέλου ως προέδρου της έλληνικής Δημοκρατίας, διότι δεν είναι προσωπικότης ισταμένη υπεράνω των κομμάτων και διότι μεγάλη μερίς του έλληνικού λαού τον μισεί.

Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι εις όλα τα κοινοβουλευτικά κράτη οι πρόεδροι της Δημοκρατίας δεν άνεξητήθησαν κατά κανόνα έξω του κύκλου των πολιτικών άνδρων, οι όποιοι διετέλεσαν και άρχηγοί κομμάτων και πρωθυπουργοί, ειδικώς δια τον τόπον μας ή πολιτική ιστορία των τελευταίων έτών και ό έντελως έξαιρετικός ρόλος, τον όποιον διεδραμάτισεν εις τε τους έσωτερικούς και τους έξωτερικούς άγώνας ό Έλ. Βενιζέλος θα έπρεπε ν' άποκλείουν άπολύτως πάσαν σχετική άντίρρησην και νά επιβάλλουν ως χρέος ιερών όλων την Έλληνών την πανηγυρικήν άνάρρησιν του ιστορικού άνδρός εις τον θάβον του Υπάτου Άρχοντος.

Διότι άποτελεί φαινόμενον εσχάτης πολιτικής καταπτώσεως και νοσηρότητας ή έκδηλουμένη έκ προκαταβολής άντίδρασις, ή όποια στηρίζεται επί ψευδών και τεχνητών προϋποθέσεων της συγχρόνου πολιτικής μας πραγματικότητας, αλλά και καθαράς παραχαράξεως της ιστορικής αλήθειας, όσον άφορ ά την κατά την άπό του 1909 και έντεύθεν περίοδον πολιτικήν μας ζώην.

Ός καταλυτής των παλαιών κομμάτων, υπό την άπόλυτον των όποιων κυριαρχίαν ειχεν έξουθενωθή τό κράτος και ειχε λησμονηθή τό έλληνικόν έθνος, είναι γνωστόν ότι ένεφανίσθη και έπεβλήθη δι' έθνικόν δημοψηφισμάτων ό Άρχηγός των Φιλελευθέρων.

Ένσαρκώσας τότε και πραγμα-

τοποιήσας τους πόθους της έσωτερικής άνορθώσεως και της έθνικής άναγεννήσεως, έκυβέρνησε και έπολιτεύθη υπεράνω των κομμάτων, τά όποια πρό αύτου ειχον έξελιχθή εις φατρίες, καθ' όν έπανεστάτησε τό έθνος. Υπήρξαν άσφαλώς και τότε οι άντιλέγοντες και οι... μισούντες. Ήσαν οι σκοτεινοί και καθυστερημένοι άνθρωποι της άντιδράσεως και οι τρόφιμοι των φατριών. Άλλ' ούδεις υπέλογισεν, ούδ' έσεβάσθη τό αίσθημα και τον... πόνον αύτων... δια την ευόδωσιν της μεγάλης προσπάθειας της άναδημιουργίας του κράτους και της άναστάσεως του έθνους!

Εισήλθε βραδύτερον τό έθνος εις την περίοδον των νέων μεγάλων έθνικών άγώνων, καθ' ήν έδημιουργήθη και ή έσωτερική πολιτική κρίσις. Κατά την ιστορικήν άνασκόπησην αύτης έσυνήθισαμεν νά όμιλούμεν περί διχασμού και περι των αίτιών και των υπευθύνων αύτου, ως και περί έξάψεως παθών κομματικών. Άλλ' ό χαρακτήρ της διαιρέσεως εκείνης δεν υπήρξε κομματικός υπό την στενήν και την χαμαιζήλον έννοιαν, υπό την όποιαν πρόχειρος δημοσιογραφική και μικροπολιτική κριτική έπιλαμβάνεται πολλάκις της έρεύνης αύτης. Ό Έλ. Βενιζέλος κατά τους άγώνας εκείνους δεν υπήρξεν ό άπλοός άρχηγός ένός πολιτικού κόμματος. Διότι είναι άλλως γνωστόν ότι οι άντιπαχθέντες κατά της πολιτικής του, της πολιτικής του έθνους, δεν έφήρμωσαν ιδίαν πολιτικήν, ούτε έκυβέρνησαν ως άρχηγοί κοινοβουλευτικών κομμάτων, όταν μετά την 1ην Νοεμβρίου 1920 μοιραίως έκυβέρνησαν.

Άν δέ και τότε έμισήθη, δεν έμισήθη ως άρχηγός κόμματος, άλλ' ως έμπνευστής και εφαρμοστής της έθνικής πολιτικής, χάριν της Έλλάδος, ήτοι έμισήθη προσωπικώς, δωρεάν, άνευ λόγου, άνευ ήθικης και λογικής αίτιολογίας. Και τά τοιαύτα μισήτων λαών δεν άποτελούν, δεν επιτρέπεται ν' άποτελούν παράγον-

τας ύπολογισίμους και σεβαστούς δια την ρύθμισιν της πολιτικής αύτων ζωής και εξέλιξεως. Διότι είναι φανερόν ότι δεν ήτο έπιτετραμμένον ούτε πατριωτικώς, ούτε λογικώς, ούτε ήθικώς νά ύπάρξη δευτέρα γνώμη επί του ζητήματος της έθνικής μας πολιτικής, της προτιμήσεως δηλαδή αύτης, ή της προσωπικής του άνευθύνου παράγοντος. Οι άκολουθήσαντες την δευτέραν και μισήσαντες και άντιδράσαντες κατά της πρώτης υπήρξαν προφανώς οι υπεύθυνοι του διχασμού, ως και της έπελθούσης μικρασιατικής καταστροφής. Άπετέλεσε δ' έκδήλωσιν προσωπικής συγκαταβάσεως και ούχι άναγνώρισεως έκ των υστέρων ιστορικής αλήθειας ή όμολογία του Έλ. Βενιζέλου, ή γενομένη εις σχετικήν έν τη Βουλή κατά την περίοδον της τετραετίας συζητήσιν, ότι ύπέχει και άναδέχεται μέρος της ευθύνης δια τον διχασμόν και αύτός.

Τυπικώς μόνον, κατά την ασύγκριτον και μεγαλουργόν του δράσιν της τελευταίας εικοσαετίας, έλαβε και τον τίτλον του άρχηγού του κόμματος των Φιλελευθέρων.

Δέν είναι, δι' αυτό, δεικναιολογημένον νά κρίνεται ό Έλ. Βενιζέλος ως κομματάρχης. Διότι και ως κυβερνήτης — άνορθωτής και πολιτικός άρχηγός των Βαλκανικών πολέμων και των νεωτέρων έθνικών άγώνων, δι' όν έδημιουργήθη ή Μεγάλη Έλλάς δεν υπήρξε κομματάρχης. Άλλά και όλων των έσωτερικών δημοκρατικών μας άγώνων υπήρξεν ό πρωτοπόρος και όδηγός, φωτεινόν ό ίδιος πρότυπον κλασσικής δημοκρατικής αυτοδημιουργίας, ζών και άκτινοβολούν σύμβολον πάσης προόδου και πάσης εξέλιξεως, τό ισχυρότερον ήθικόν προτύπον της Δημοκρατίας μας, της υπό τας γνωστας τραγικές έθνικές συνθήκας έπιβληθείσας όριστικώς εις τον τόπον μας, δια την όποιαν μισείται επίσης δωρεάν από τά έλλοχεύοντα ύπολείμματα του έθνοκαταρά-

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ. 1841

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 Δεκεμβρίου 1933)

Δρχμ. 1.205.000.000
» 8.794.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: έν Αθήναις
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Όδός Μητροπόλεως 9, Έν Καλλιθέα, Έν Ίωνίς, Έν Αργυρούπολει

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ εις όλην την Έλλάδα.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΙΡΩ: Rue Elmad el Dine No 17.
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfik
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εις όλας τας χώρας του κόσμου.

Τηλεγραφικά Διευθύνσεις:

Διά τό Κεντρικόν Κατάστημα: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, Αθήνας.
» Υποκατάστημα Αθηνών (όδός Μητροπόλεως): ΝΕΟΕΘΝΙΚΗΝ.
» Καλλιθέας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΚΑΛΛΙΘΕΑΝ, Αθήνας.
» Ν. Ίωνίας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΝΕΑΝ ΙΩΝΙΑΝ, Αθήνας.
» Παγκρατίου: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, Αθήνας.
» τά Υποκαταστήματα έπαρχιών: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ.
» τό Υποκατάστημα Αλεξανδρείας: ΕΤΗΝΟΒΑΝΚ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΕ
» Καίρου: LE CAIRE
» Πρακτορείον Ζαχαζίκ: ΖΑΧΑΖΙΚ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΛΑΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΥΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΟΡΕΑ 45667

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κατά τό παρελθόν 150ήμερον (26 Αύγουστου—9 Σεπτεμβρίου) ένεγράφησαν οι κάτωθι νέοι συνδρομηταί:

ΕΝΤΑΥΘΑ

Οί κ. κ. Α. Παπανικολάου, υπάλ. Μ.Τ.Σ. — Μ. Παπαδόπουλος, υπάλ. υπ. Προν. — Α. Κεφαλλονίτης, υπάλ. υπ. Ύγεινης. — Ε. Αλεβιζάκης, υπ. έφετείου. — Μαν. Θεοδοσιάδης, μηχανικός. — Φ. Μάκας, υπ. Τρ. Έλλάδος. — Κ. Καλλιάνης, υπ. έτ. L'union. — Κατάστημα «Κόσμος». — Κ. Παξιμαδάς, υπ. έτ. L'union. — Βασ. Κατσώρης, υπάλ. έφετείου. — Κ. Μόρφης, υπ. έτ. L'union. — Χρ. Κορδώνης, έμπορος. — Σ. Κοντός, υπ. έταιρ. L'union. — Κ. Ζαλοκώστας, χημικός.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ο κ. Θεόδ. Γαλάνης, υπ. Έμπορ. Τραπ. Βαθ. Σάμου.

Κατά τό παρελθόν 150ήμερον (26 Αύγουστου—9 Σεπτεμβρίου) κατέβαλον την συνδρομήν των οι κάτωθι συνδρομηταί:

ΕΝΤΑΥΘΑ

(Έτησίαν συνδρομήν)

Οί κ. κ. Θ. Παπούλας. — Α. Γερασίμου, δικηγόρος. — Α. Κονιάλης, βουλευτής. — Α. Παχός, βουλευτής. — Ν. Αμυράς, γεωραιαστής. — Γ. Δουρεξόπουλος Έθν. Τρ. — Π. Κιουριτσάκης. — Δημ. Κοπάνιτσας. — Δημ. Πάνου. — Μαρ. Τσελέπογλου. — Ν. Κιτούνης, γεωραιαστής. — Ν. Παπανικολάου, υπ. Μ.Τ.Σ. — Α. Μπουλάς, υπάλ. ύποθρη. — Χρ. Κορδώνης έμπορος.

(Έξάμηνον συνδρομήν)

Οί κ. κ. Κ. Μιχαλόπουλος. — Ν. Ρουμπάνης, υπάλ. Έθν. Τραπ. — Α. Φωκός, υπάλ. υπ. Ύγεινης. — Ί. Σακελλαρίου, υπ. Μ.Τ. Π.Υ. — Ί. Λαχινιάκης, τμημ. υπ. Συγγ.

Τ. Παπαικονόμου, τμημ. υπ. Οίκον. — Χ. Μιχαλάς, υπάλ. υπ. Ύγεινης. — Α. Δεσποτόπουλος, υπάλ. έφετείου. — Ε. Οικονομόπουλος, τμημ. υπ. Οίκονομ. — Ν. Πετρακόπουλος, διευθ. Έθν. Τραπέζης. — Κων. Γκίκας, υπάλ. Γεν. Λογιστηρίου. — Σ. Λογοθέτης, υπάλ. Μ.Τ.Σ. — Ί. Σεργαίος, τμημ. υπ. Οίκονομ. — Α. Ραζέλος, έπιθ. υπ. Γεωργίας. — Γ. Σεργάκης, τμημ. υπ. Γεωργίας. — Κ. Μητρομελέτης, έπιθ. ύπουργ. Γεωργ. — Ο. Λημπεράκης, τμημ. Έθν. Τραπ. — Ν. Δρεπανόπουλος, Έθν. Τραπ. — Γ. Βασιλάκης, Γεν. Λογιστ. — Άν. Τσίβας, υπ. έφετείου. — Π. Κοκιάλας, υπάλ. έφετείου. — Κ. Καλλιάνης, έταιρ. L'union. — Σ. Κοντός, υπάλ. έτ. L'union. — Ε. Γεωργόπουλος — Κ. Σεργές, υπάλ. ύποθ. — Χ. Λιναρδόπουλος, γεω. — Κατάστημα «Κόσμος». — Βασ. Κατσώρης, υπ. έφετείου. — Κ. Ζαλοκώστας, χημικός. — Ούρανία Στρογγύλη.

Επίσης κατέβαλον τά κάτωθι ποσά έναντι της συνδρομής των, οι εξής συνδρομηταί μας:

Ε. Χριστοδουλίδης (50). — Γ. Σουμής, είσ. υπ. Οίκον. (37.50). — Ε. Αλεβιζάκης υπ. έφετείου (37.50). — Β. Καστριώτης, Μ.Τ.Σ. (50). — Ί. Μάρδας, υπ. Προν. (25).

Σ. Νικολαΐδης, έτ. ύδάτην (50). — Ί. Τσολέας (50). — Ν. Σκιαδόπουλος, ύποθρη. υπ. (100). — Σ. Τζιώτης (50). — Έπαμ. Μεσσήνης, τμημ. Σ.Ε.Κ. (50). — Κ. Παξιμαδάς, έτ. L'union (40). — Φ. Αεκουμάνης (50). — Κ. Οικονομίδης, τμημ. ΣΕΚ (50).

ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

(Έξάμηνον συνδρομήν)

Ο κ. Παν. Λαμπρίης.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

(Έτησίαν συνδρομήν)

Ο κ. Θεόδ. Γαλάνης. Έμπορ. Τραπ. Βαθ. Σάμου.

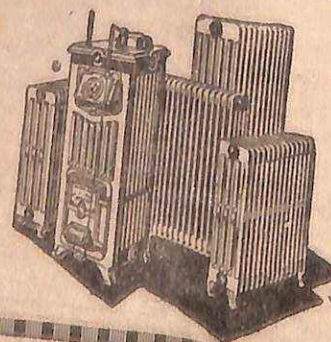
(Έξάμηνον συνδρομήν)

Βασ. Τσαπαλίδης, διευθ. Τραπ. Αθηνών, Μεγαλόπολιν. — Άν. Χατζηανέστης, Ίωάννινα.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

(Έτησίαν συνδρομήν)

Η Βιβλιοθήκη Φανερωμένης, Λευκωσίαν — Κύπρου.

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ,
ΛΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ Μέγ. Μετοχικόν, Σταδίου 4
Τηλέφ. 24—020

του ελληνικού μοναρχισμού.

Διότι είναι ψεύδος και πρόσχημα φαρμακικών, φευσρεθών και προβαλλόμενων μετ' αηδούς επιμονής από το δήθεν... ειρηνευτικών και... υπνωτικών κυβερνητικών καθεστώς, ότι δήθεν θα προκαλέσει νέον! έσωτερικόν σάλον! ή υποψηφιότητος του κ. 'Ελ. Βενιζέλου, «καθ' όσον δεν δύναται ή να θεωρηθί αυτή κομματική και είναι γνωστόν ότι το ήμισυ του ελληνικού λαού την άποκρούει! ».

'Αλλ' άν ήτο τοούτο επιχείρημα ασφαλές και ειλικρινές, θα ήδύνατο τις να έρωτησιν τόν κ. Πρωθυπουργόν: ύποστηρίζει πράγματι την υποψηφιότητα του κ. Ζαΐμη ως υπεράνω των κομμάτων και συμβόλου έσωτερικής γαληνεύσεως; 'Αν ναι, τότε διατί μόλις πρό ενός έτους έχαρακτήριζεν αυτός και οι συμπαράγοντες μετ' αυτού πολιτικοί άρχηγοί τόν κ. Ζαΐμην ως όργανον τυφλόν του κόμματος των Φιλελευθέρων και προσυπέγραφε την πρότασιν περί διώξεως αυτού επί παραβάσει του Συντάγματος; Δεν ήτο τότε ό κ. Ζαΐμης ή κατάλληλος διά την θέσιν του προέδρου της Δημοκρατίας άκομμάτιστος προσωπικότης;

Είναι όμως φανερά πλέον ή μικροπόνηρος και εύτελως δημαγωγική και άπολύτως άντικοινοβουλευτική τακτική της κυβερνήσεως. Παρερμηνεύουσα την έντολήν των έκλογών του 1933 ή όποια, συνταγματικός και νομικός και επί τη βάσει των συνθηκών, ύφ' ός εδόθη, ούδαμώς δύναται να έπηρεάσιν την δύναμιν της συνελεύσεως των δύο νομοθετικών Σωμάτων, έ-

χει αυτή από πολλού ουσιαστικώς καταλύσει το κοινοβουλευτικόν πολίτευμα. Καί άποτέλει άπαράδεκτον πλέον σάθδειαν το τροπάριον ότι αγωνίζεται αυτή, ή καταρρακτώσασα το κράτος, ή άποσυνθέσασα τας ενόπλους δυνάμεις, τας όποιās καλεί να... συγκινηθούν επαναστατικώς εις την περίπτωσιν της συνταγματικής και νομίμου έκλογής του προέδρου της Δημοκρατίας ή έξουθενώσασα και έξουτελίσασα το κοινοβούλιον, υπέρ της ήσυχίας του τόπου, τόν όποιον εκείνοι, καθ' όν έστράφησαν αί δολοφονικαί σφαίραι των κυβερνητικών και κρατικών οργάνων, τών άσυστάτων άκόμη άπειλούντων την συνέχισιν του έργου των, ζητούν δήθεν να ταράξουν!

'Αλλ' είτε και άλλοτε ό κ. Τσαλδάρης πρὸς τόν κ. 'Ελευθ. Βενιζέλον τόν μέγαν λόγον ότι πρέπει να φύγη από την 'Ελλάδα. 'Επέπρωτο δέ έπίσης τσαλδαρικός τις ύπουργός, τούς τελευταίους τούς όποιους καίρουσιν να... γνωμοδοτήσιν ότι δεν έχει θέσιν ό κ. 'Ελ. Βενιζέλος υπό τόν ελληνικόν ούρανόν!

Αί ύβρεις όμως και αί βλασφημίες αὐτάι κατά του έθνους δεν μένουν, δεν θα μένουν, δεν επιτρέπεται, χάριν του τόπου αυτού, χάριν του γοήτρου του, χάριν του πολιτισμοῦ του και της εξέλιξεώς του, να μένουν άναπάντητοι.

'Ας άλλάξω, λοιπόν, τόν τόνον του ό άπροσδόκητος μεταπολεμικός πρωθυπουργός της Μεγάλης 'Ελλάδος μετά των έξ ίσου άπροσδοκίτων πολιτικών άρχηγών, των συγκυβερνήτων μετ' αυτού.

Πρέπει να έννοηθί ότι άν υπάρχη μία μερίς του λαού, ή όποια τρέφει δήθεν μίσος κατά του 'Ελ. Βενιζέλου ή άν κατασκευάζεται αυτή — ύπερ πιθανώτερον, διότι δεν υπήρξε τῷ 1928 όταν μετεκαλείτο εις την πολιτικήν σκηνήν ως άρχηγός του έθνους και ως δικτάτωρ — εάν ήθελεν — ό 'Ελ. Βενιζέλος, δεν υπήρχε και ούδεις λόγος, ούδέν γεγονός μεταγενέστερον συντελέσας εις τὸ να γεννηθί — πάντως υπάρχει και ή μεγάλη του έθνους πλειοψηφία, ή όποια δεν δύναται να έπιτρέψη εις κανένα πολιτικόν του άναστήματος τών σημερινών κυβερνητῶν να αξιώσιν και να έπιβάλω οίανδήποτε Capitis diminutio εις ένα 'Ελ. Βενιζέλον.

Διότι τοούτο θ' άπετέλει στίγμα διά την πολιτικήν ιστορίαν του τόπου μας και εφιάλτην πιέζοντα και παρεμποδίζοντα την εξέλιξιν του ελευθέρου πολιτικού μας βίου.

'Η ήθική άναστήλωσις έν ζωί της ιστορικής πολιτικής προσωπικότητος του 'Ελ. Βενιζέλου άποτελεί καθήκον όλων των 'Ελλήνων. Καί δύναται να θεωρηται βέβαιον ότι εις πείσμα των νοσταλγούντων πυρριχίους περί τὸ πτώμα της Δημοκρατίας ότι ό λαός θα έπιτελέσῃ αὐτό κατά τὸ 1928 τὸ ιερόν του πρὸς την Δημοκρατίαν. Διότι εἴ- τους τοῦτο ή ύπάρξεως του κράτους του έλευθέρου πολιτικού μας βίου, όπως τας βάσεις της περαιτέρω αὐτοῦ εξέλιξεως θέσῃ και πάλιν ὁ 'Ανορθωτής Κυβερνήτης και ὁ δημιουργός της Μεγάλης 'Ελλάδος.

ΝΙΚ. Κ. ΑΒΡΑΑΜ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Η ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ

Εις τὸ σημειώμα μας της 5ης Αύγουστου (1) εξέθεταμεν τὰ της πολωνικής κωλυσιεργίας έναντι του σχεδίου περί 'Ανατολικῶν Συμφώνου. 'Ευνεχίσθη έν- τότε ή επί του θέματος τούτου επεκτατική της Πολωνίας, αἱ δέ ἀναθεαί της πρὸς ἀπάντησιν εις τὸ γαλλοβεττανικὸν ἐρώτημα περί προσχωρήσεως της εις τὸ σχέδιον, ἐνδύονται μετ' ἀλληλεκαλλήλους προτάσεις, — τὴν ἀνάγκην να μὴ ὑπάρ- ξῃ δυνατότης διελεύσεως του σοβιετικῶ στρατοῦ διὰ πολωνικῶν ἐδάφους, τὴν ἀ- νάγκην προηγουμένης ρυθμίσεως της ἀ- πό ἐτῶν ἐκρημοσύνης διαφορᾶς μετὴν Λιθουανίαν διὰ τὸ ζήτημα της Βίλνας, τὴν ἀνάγκην να τηρηται εις τὸ μέλλον ἐγκαίρως ἐνήμερος ή Πολωνία κατά τὴν κατὰ τρωσιν παρομοίαν σχεδίων.

'Ηδη, ἴσως διότι ή Πολωνία ἀντιλαμ- βάνεται ότι αἱ προτάσεις αὐταὶ δύναν- ται ἐπωσθίποτε εὐκόλως να ἀναρροθῶν, ἠκεύθη και ή εἰδήσις ότι ή Πολωνία ἐ- φερρεν εις τὸ μέσον νέαν ἀφορμήν: ή δὲ

γίνῃ δεκτή ή πολωνική πρότασις της 10 'Απριλίου περί γενικεύσεως του θεσμοῦ προστάσεως τῶν μειονοτήτων ή ή Πολω- νία ἔχει μένον δὲν θα προσχωρήσῃ εις τὸ 'Ανατολικὸν Σύμφωνον, ἀλλὰ και δὲ ἀν- τιδράσῃ εις τὴν εἰσοδὸν τῶν Σοβιετ εις τὴν Κ.Τ.Ε. Πολωνική δὲ ἀντιδράσις κα- τὰ της εἰσοδῶς ταύτης της τέσσερον προσδε- κόμενης ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ἰδίως, σημαί- νει ματαιώσιν της, δεδομένου ότι, κατὰ τὴν παράγραφον 2 του άρθρου 4 του Συμ- φώνου της Κ.Τ.Ε., ή μόνιμος ἀντιπροσώ- πους μέλους της Κ.Τ.Ε. εις τὸ Συμβού- λιον, ἡρτηται ἐξ ἀσφάσεως της πλειο- ψηφίας μὲν τῶν μελῶν της Κ.Τ.Ε., της καμψηφίας δὲ τῶν μελῶν του Συμβουλίου (μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰναι και ή Πολω- νία), εἰναι δὲ φανερόν ότι ή Σοβιετι- κή 'Ενωσις δὲν θα ἐδέχτο να μετασχη- μήσῃ της Κ.Τ.Ε. εἰμὴ ως ἰσότητος πρὸς τὰς λοιπὰς Μεγάλας Δυνάμεις, ως μόνιμον δηλαδὴ μέλος του Συμβουλίου.

'Ας ἴδωμεν τώρα, κάπως λεπτομερέ- στερον, τί εἰναι αὐτή ή πολωνική πρό- τάσις της 10 'Απριλίου, διὰ να προσπα- χῃ δυνατότητας ἐκπληρώσεως ή φερε-

μένη ως προβλεψίσα υπό της Πολωνίας αἰρέσεως.

Εἰναι πρὸς τοῦτο ἀνάγκη να ἐπισκο- πήσωμεν συντόμως τὴν ἑλὴν μεταπολε- μικήν εξέλιξιν του θεσμοῦ τῶν μειονο- τητῶν, ἡτις δὲ μᾶς καταδείξῃ ἐπὶ τίνων βάσεων ἐστηρίχθη ή πολωνική πρότασις της 10 'Απριλίου.

Κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις της εἰρή- νης του 1919, ὁ Οὐίλσον, εις τὸ ἀρχικόν του προσχέδιον ἐνὸς καταστατικῶ χάρ- του της υπό κύριον Κ.Τ.Ε., εἶχε περιλά- βει και ἐν ἄρθρον περί προστασίας, ἀ- πανταχοῦ του κόσμου, της εὐεθέρως ἐξ- ακήσεως τῶν διαφόρων θρησκείων. 'Η συ- ζήτησις περί τὴν καθιέρωσιν της ἀνθρω- πιστικῆς ταύτης ἀρχῆς ἔφερρεν εις τὸ μέ- σον και ἄλλας ἀξιώσεις, ἰδίως ἰαπωνικήν περί ἀναλόγου ἐξασφαλίσεως και της ἰ- σότητος τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν. Εἰναι γνωστὴ ή ἀντιπάθεσις του ἀγγλοσάξωνι- κοῦ κόσμου κατὰ της τελευταίας ταύτης ἀρχῆς, κατέστηται ἐκ τούτου εὐκόλως διατί ἔπρεσεν, ἀφοῦ τοιαῦτα ζητήματα ἐ-

δημιούργησεν, ἐλέγκληρον τὸ οὐλώσωνειν ἄρθρον, τὸ μένον του ὅπου δὲν ἔμεινεν ἱχνος εις τὸ ἐριστικὸν Σύμφωνον της Κ.Τ.Ε.

'Ο σπόρος ὅμως της ἀρχικῆς ιδέας ἐ- δλάσθησεν ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Οἱ διε- θνεῖς ἰσραηλιτικαὶ κύκλοι, φοβούμενοι τὰς ἐθνικιστικὰς τάσεις τῶν δημιουργη- θέντων νέων κρατῶν, ἰδίως της Πολω- νίας, ἐπέσαν τούς Μεγάλους της Συνδι- ασκέφους ὅπως ἐπιτύχουν, διὰ τὰ κράτη τουλάχιστον ταῦτα, τὰς ἐγγυήσεις ἐκεί- νας, ὧν ή ἐξασφάλις εἶχε ναυαγήσει διὰ τὸ σύνολον τῶν κρατῶν του κόσμου. Αἱ προσπάθειαι αὐταὶ ἐκκρηπόμεσαν και ή συνδιάσκεψις ἴδρυσεν ἐιδικὴν ἐπι- τροπὴν πρὸς ρύθμισιν του ζητήματος.

Τὰ ἐνδιαφερόμενα κράτη, Τσεχοσλο- βακία, Ρουμανία, Νοτιοσλαβία και ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ή Πολωνία, κατέβαλαν τότε ὑπερανθρώπους προσπάθειας διὰ να ἀποφύγουν τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐγκαθιδρυσιν μιᾶς τοιαύτης ἐιδικῆς δι' αὐτὰ διεθνούς δουλείας. 'Εδῆλσαν ἐνώπιον της Συνδι- ασκέφους ότι ἴσαν πρῶτοι να ἐξασφαλί- σουν ἐθελευσίως, διὰ της ἐσωτερικῆς των νομοθεσίας, τὴν προστασίαν τῶν θρησκευ- τικῶν και ἄλλων μειονοτήτων, ἀλλ' ἐπὶ διεθνῆς δέσμευσις, και δὴ οὐχὶ γενική δι' ὅλα τὰ κράτη, θα ἀπετέλει μείωσιν του ἐθνικοῦ των γοήτρου.

Αἱ προσπάθειαι αὐταὶ ἔμειναν ἀτελε- σφόρητοι, πρὸ της ἀπειλῆς τῶν Μεγάλων Δυνάμεων να μὴ ἐπικυρώσουν τὰς εὐρεί- ας ἐδαφικὰς προαχτήσεις τῶν ἐν λόγῳ κρατῶν, ἂν μὴ ἔστερων ταῦτα εις τὴν ἀποδοχὴν ἐιδικῶν συνθηκῶν περί μειο- νοτήτων.

Καί ἠναγκάσθησαν ταῦτα να τὰς δε- χθῶν, και πρῶτὴ ή Πολωνία, κατόπιν ἐπιστολῆς ἀθρᾶς μὲν ἀλλ' ἄρκετὰ ἐν- τένου του Προέδρου της Συνδιασκέφους Κλεμανσώ πρὸς τὸν τότε πρωθυπουργόν και ὀπουσὸν τῶν 'Εσωτερικῶν της Πολωνίας Παντερέφσκι.

Οὕτω κατεπνίγη τότε ή ιδέα της γενι- κότητος τῶν μειονοτικῶν δεσμεύσεων. ἐ- πιβλήθειδον μόνον εις τὰ κράτη της Κεν- τρικῆς και 'Ανατολικῆς Εὐρώπης. ἦτοι ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν Αὐστρίαν, Οὐγγαρίαν και Βουλγαρίαν, ἐκ τῶν ἡττημένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ νέα κράτη ἐκ τῶν συμμά- χων (Πολωνίαν, Τσεχοσλαβίαν, Νοτιο- σλαβίαν) ή τὰ ἐπιτυχόντα ἐδαφικὰς ἐ- πεκτάσεις (Ρουμανίαν, 'Ελλάδα). Βρα- δύτερον ἐξετάσθησαν και ἄλλαχοῦ αἱ μειο- νοτικαὶ ὑποχρεώσεις, ως εις τὴν Τευρ- κικὴν διὰ της Συνθήκης της Λωζάννης, και εις τινὰ ἄλλα κράτη κατὰ τὴν εἰσο- δὸν των εις τὴν Κ.Τ.Ε. ('Αλβανίαν, Λι- θουανίαν, 'Ιράκ και μερικῶς τὰ τρία λοι- πὰ βαλτικὰ). Σημειωτέον ότι δὲν ἐπε- βλήθησαν μειονοτικαὶ ὑποχρεώσεις εις τὴν Γερμανίαν, καίτοι αὐτὴ, ἀξιεῖσα ἐν- τὴ Συνδιασκέψει της Εἰρήνης τὴν ἐξα- σφάλισιν τῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἀποσω- μένων παρ' αὐτῆς πληθυσμῶν, ἐδῆλου ταυτοχρόνως ότι εἰναι ἐτοιμὴ να ἐξα- σφαλίσῃ ἀναλόγους ἐλευθερίας και εις τὰς ἐντὸς του ἐναπομένοντες εις αὐτὴν ἐδάφους μειονότητες.

'Η ιδέα της γενικεύσεως του θεσμοῦ της προστασίας τῶν μειονοτήτων ἀφῆκεν ἔκτοτε βαθεῖα ἱχνῆ. 'Ηδη τὸ 1922 τὰ τρία βαλτικὰ κράτη, Φινλανδία, Λεττο- νία και 'Εσθονία, ἐξήτησαν ἀπὸ τὴν Συ- νέλευσιν της Κ.Τ.Ε. τὴν καθιέρωσιν της. 'Η Συνέλευσις ἀπέφωγε να τὸ πράξῃ, πε- ριοριθεῖσα εις τὴν ἐκφρασιν ἐλπίδης ότι τὰ κράτη, καὶ μὴ δεσμευόμενα νομικῶς διὰ τὰς μειονότητάς των, θα τηροῦν ἐν τούτοις ἀπέναντι αὐτῶν τὸν ἴδιον βαθ- μὸν δικαιοσύνης και ἀνοχῆς, εἰον και τὰ δεσμευόμενα. Καθιερώτο δηλαδὴ μία ή

βικὴ ἀπλὴς ὑποχρέωσις διὰ τὰ ὑπόλοιπα κράτη, χωρὶς καμμίαν νομικὴν κύρωσιν. Τὸ 1925 ἐπανεληφθῇ ή ιδέα της νομι- κῆς γενικεύσεως, ὑπὸ της Λιθουανίας αὐ- τὴν τὴν φεράν, μετὴ τὴν ἰδίαν ἀποτυχίαν.

Τὴν ιδέαν αὐτὴν ἐπανελάσαν, ἀπὸ του 1930 μέχρι του 1933, Πολωνία, Τσεχο- σλαβία, Νοτιοσλαβία και Ρουμανία (μετὰ τῶν ὁποίων ἐτήρησεν ἐνιαίαν στάσιν και ή 'Ελλάς), ἀντιτάσσουσαι ταύ- την εις ἐκάστην προσπάθειαν της Γερ- μανίας και τῶν δορυφῶν της ὅπως αὐ- ξηθῶν ἐπὶ μᾶλλον αἱ μειονοτικαὶ ὑπο- χρεώσεις τῶν ὑφισταμένων ἡδὴ τοιαύ- τας κρατῶν. 'Ελεγαν, ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὰ πέντε κράτη: εἰμεθα πρῶτοι να συ- ζητήσωμεν περί ὑποδότης μας εις νέας δεσμεύσεις, ἀλλὰ προηγουμένης ὁρῶν και δικαίον εἰναι να τεθῶν ἐν ἴσῃ μοί- ρᾳ πρὸς ἡμᾶς και τὰ λοιπὰ κράτη του κόσμου.

'Η αἰρέσις αὐτὴ ἐπέφερεν ἐκάστοτε τὸ ναυάγιον τῶν γερμανικῶν προσπαθειῶν. Διότι εἰναι φανερόν ότι δυσκόλως τὰ λοι- πὰ κράτη, και ἰδίως αἱ Μεγάλαι Δυνά- μεις, δύναται να δεχθῶν τὴν ὑπαγω- γὴν των εις μιαν τοιαύτην διεθνή δου- λειαν. Διότι δὲν θα ἐγενώντο μόνον ἐκ τούτου ἀνεπιθύμητα πολιτικὰ ζητήματα (καθεστῶς τῶν 'Ελλήνων της Κύπρου και της Δωδεκανήσου, τῶν Γερμανῶν του Νοτίου Τυρόλου και της 'Αλασκίας και οὕτω καθ' ἐξῆς), ἀλλὰ και τοιαύτη σω- ρεῖα περιπλοκῶν και ἀμφισβητήσεων πε- ρὶ του ποῦ αἱ μειονότητες δύναται να δι- εκδικήσουν δι' ἐκταῆς τὴν ἰδιότητα ταύ- την και ποῖα τὰ κριτήρια μιᾶς τοιαύτης κατατάξεως, ὥστε θα ἐπῆρχτο αὐτέχρη- μα ἀναστάτῳσις εις ἐλέγκληρον τὴν Εὐ- ρώπην.

'Η τελευταία, και ἐντεννωτέρα, προσ- πάθεια της Γερμανίας κατὰ τὴν Συνέ- λευσιν του 1933, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ της ἀποχωρήσεως της ἐκ της Κ.Τ.Ε., δὲν ἀ- πέφερε τίποτε περισσότερον ἀπὸ μιαν ἐ- πανάληψιν της προαναφερθείσης, κατὰ τὸ μᾶλλον ή ἥττον πλατωνικῆς, εὐχῆς της Συνελεύσεως του 1922.

□□

Αὐτὴν λοιπὸν τὴν τέσσερον ἐπισφαλῆ ὑ- πόθεσιν ἤλθε να ἀνακινήσῃ ή πολωνι- κή πρότασις της 10 'Απριλίου. Αἱ μέχρι τούδε προβλέψεις ἴσαν ότι θα ἀπετύγχα- νε και αὐτὴ, ὅπως και αἱ προηγουμένη των βαλτικῶν κρατῶν. 'Αλλ' ἐάν ἀλη- θεύῃ ότι ή Πολωνία καθιστᾷ τὴν ἀποδο- χὴν τῶν ἀποφάσεως της, ἀπαραίτητον προ- ὑπόθεσιν της εἰσοδῶν τῶν Σοβιετ εις τὴν Κ.Τ.Ε., τὰ πράγματα περιπλέκονται και οὐδόλως ἀπιδαν ή Συνέλευσις της Κ. Τ.Ε., ή ὁποία προεβλέπετο ἐξ ἴσου ἀτο- νως ὅπως και ή περυσινή, να παρουσιάσῃ ἐκπληξίς.

Εἰς τὸ σημειώμα μας της 5 Αύγουστου ἐξεφράσαμεν τὴν γνώμην ότι ή ἐπ' ἐσχά- των πολωνικὴ πολιτικὴ εἰναι ἀρκεύουσας

παρὰκεκινδυνευμένη. 'Εάν ἀληθεύουν τὰς ἀνωτέρω, ή γνώμη μας αὐτὴ τονεῦται ἐ- τι μᾶλλον. 'Αντιδράσις πολωνικὴ εις τὴν εἰσοδὸν της Ρωσσίας εις τὴν Κ.Τ.Ε., ή μᾶλλον ὑπαγωγὴ της εις μιαν αἰρέσιν ἀ- δυνάτου ἐκπληρώσεως, θα ὀγκώσῃ ἐπὶ πλέον τὰς ἱκανὰς μέχρι τούδε ἀφορμὰς πικρίας ὧς δοκιμάζει ἐκ μιᾶς τοιαύτης πολωνικῆς πολιτικῆς ή Γαλλία. 'Εγράφη ἀκόμη και ἐπὶ, εις περίπτωσιν γερμανο- σοβιετικῆς ρῆξεως, ή Πολωνία θα εἶχε περισσότερον συμφέρον ἐκ γερμανικῆς ἐπικρατήσεως, δεδομένου ότι συντριβὴ της Ρωσσίας θα ἦνοιγε τὸν δρόμον πρὸς τὰς οὐκρανικὰς πεδιάδας. 'Ενας τοιοῦτος συλλογισμὸς εἰναι κατὰ βάσιν ἐσφαλμέ- νος. Διότι αἱ οὐκρανικαὶ πεδιάδες ἐλκύ- σουν πολλῶ μᾶλλον τὴν γερμανικὴν προ- σοχὴν (ἐρᾷ τὸ βιβλίον του Χίτλερ «Ὁ ἀγὼν μου»), Γερμανία δ' ἐξ ἄλλου νική- τρια θα εἰναι πολὺ περισσότερον ἀπειλη- τικὴ διὰ τὰς πολωνικὰς ἐπαρχίας, ἂν ἄλ- λοτε ὑπῆρχε κυρία, ἀπὸ τὰ Σοβιετ, τῶν ἐπείων αἱ ἐπεκτατικαὶ ὁρέξεις φαίνεται να ἔχουν κοπᾶσαι ἐντελῶς κατὰ τὰ τε- λευταία ἐτῆ.

Θὰ πύχτο κανεῖς, κατόπιν τούτων, και πρὸς τὸ συμφέρον της διεθνούς γαλήνης, ἀλλὰ και πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς της Πολωνίας, να εἰναι ἀπλή φήμη ή εἰδήσις περί μιᾶς τοιαύτης νέας πολωνικῆς ἀξι- ώσεως.

✱

ΜΟΝΟΝ ΕΓΩ

ΑΓΟΡΑΖΩ!!!

Χρυσά κοσμήματα.—'Αρχαία νομί- σματα.—'Αδάμαντας. — Μπριγιάντ. Δακτυλιοθήκους.

Πάσης αξίας, παντός είδους όρολόγια, παλαιά άσημα, παντός είδους παράσημα, νομίσματα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ (Φοινίξ). Είκοτες βυζαν- τίνες, παλαιά 'Ελληνικά χαρτονομίσματα (ά- κέραια), κομπολόγια και πίπες, κερματάκια και γιούστερ, φίλιση και κοράλια με άνωτέ- ρας τιμές όλων τών άλλων καταστημάτων. 'Όστις μάς πωλήσῃ τὸ χρυσὸν όρολόγιόν του, αναλαμβάνομεν τὴν τοποθέτησιν της μηχανῆς του εις νικηλένια κάσα.

Λόγω ομιλίας επισημασῶ όρολόγια εγ- γυημένα δια δύο ἐτη πρὸς 40 δραχ. δια πά- σαν βλάβην.

'Επίσης κατασκευάζω και επισημασῶ παν- τὸς είδους καλλιτεχνικά κοσμήματα με τιμὰς πολὺ εὐθηνὰς. 'Εχω τοὺς καλύτερους τεχνί- τας.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

Μὴ πωλήσῃτε τὰ κοσμήματά σας προτοῦ μάς ἐπισκεφθῇτε και τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον σας. ΠΡΟΣΕΧΤΕ!! εις τὴν διεύθυνσιν και τὸν αριθμὸν 56.

ΧΡ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

'Όρολογιοποιεῖς — Χρυσόχοοις 'Αθηνᾶς 56.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΥΡΜΟΥΖΗ

Νηπιαγωγείον, Πλήρες Δημοτικόν Σχολείον. 'Εξατάξιον Γυμνάσιον μετ' οικοτροφείου εις ὅντινα ἐντὸς εὐρυχωροτάτης οὐλῆς νεοκτιστά κτι- ρία. Γίνονται δεκταὶ και μαθητρίαι δι' ἄλλας ἀνωτέρας σπουδὰς και ξένας γλώσσας. Πληροφορία: ὁδὸς Φωφίλα 7 (πάροδος Σπ. Τρικούπη και Λεωφ. 'Αλεξάνδρου). Τηλεφ. 22-670.

Διὰ τὰς μακρὰν διαμενοῦσας μαθητρίας διατίθεται αὐτοκίνητον του Σχολείου.

A

Πολύ δίκαια επίσης κατακρίνεται ἀπὸν κ. Δεληβορὰ καὶ ἡ σχετική μὲ τὸ τυπικὸν τῶν ρημάτων ὑπόδειξις, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ πρέπει νὰ γραφῇ στὰ ἀναγνωστικά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος: ἐρχομῶν, ἐρχάσθων — ἐρχόμεστε, ἐρχάσθε, ἐκασθῶν, ἐκασθῶν — ἐκα-

α ἕνα «βραβοῦσά», χωρίς τὴν πολυσυ-
κωμένη ἢ γλῶσσα τῶν δημοτικῶν τραγου-
διῶν εἰς ἡ γλῶσσα, ποῦ θέλει ὁ νόμος
καὶ ἡ ἐισηγητικὴ τοῦ ἔθους, οὐ βέ-
βαια δειχνεῖ τοῦ πνεύματος καὶ τὴν πραγματι-
κοῦ βούλησι τοῦ νομοθέτου. «Διὰ τὰς τέσ-
σεως κατωτέρως τάξεις τοῦ δημοτικοῦ
πολλοὺν ὀρίζεται ὡς γλῶσσα ἀπλουστε-
ρὴ τὴν μορφὴν ἢ κοινὴ ὁμιλοῦμέ-
νη. Ἡ ἐισηγητικὴ τοῦ νόμου ἔθετο·
«ὅτι ἡ κοινὴ δημοτικὴ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ
νόμου 5911, κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν βού-
λησιν τοῦ νομοθέτου εἶναι ἡ κοινὴ ὁμιλούμε-
νη καὶ ἡ γλῶσσα τῶν δημοτικῶν τραγου-
διῶν, τοῦ ν. 5186.

1) Τι είναι τα δημοτικά τραγούδια; Τα πραγματικά δημοτικά τραγούδια, όπως έρωμα, είναι δημιουργήματα της λαϊκής ψυχής, που τα πιο πολλά έχουν υποστεί κατά τα πρώτα της Έπαναστάσεως εκατό—εκατό χρόνια. Έχουμε λοιπόν σ' αυτά τ' αφαί της ελληνικής γλώσσας παιδαγωγία από τη σύγχρονη φάση της γλώσσας κατά εκατό—εκατόν πενήντα χρόνια λιγώτερο. Υπάρχει τώρα κανείς, που μπορεί να υποστηρίξει σοβαρά, πως η λειψή της γλώσσας μας έχει σταματήσει στα 1750 ή 1800, και πως λείγονι, φωνητικώς, τυπικώς, συντακτικώς ή

Ἄλλα, θὰ πῆ κανεῖς, ἂν σ' αὐτὰ τὰ δημοτικά τραγοῦδα τὸ φωνητικό καὶ τὸ τυπικὸ παρουσιάζεται ἔτσι ἰδιωματικὸ καὶ διαλεκτικὸ, σὲ ἄλλα θίως, στὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ τῶν «Ἐκλογῶν» τοῦ Ν. Πολίτη, δὲ διαφέρει τὸ φωνητικὸ τους τοῦλάχιστο ἀπ' τὸ φωνητικὸ τῆς σύγχρονης κοινῆς ὁμιλουμένης. Πόσο θίως καὶ σ' αὐτὰ τὰ ἄλλα ἔχουμε πῆ φωνητικὴ πραγματικότητα, μπορεῖ νὰ τὸ πληροφόρηθῃ κανεῖς ἀπὸ μὲν σημειώσεις ποὺ ἔχει ὁ ἀξιωματικὸς Ν. Πολίτης, ποὺ μὲ τόση εὐσυνειδη-

κράτους — τα ευρωπαϊκά Έθνη — ή Κοινότητα των Έθνων — τα στελέχη του στρατού του κλπ.. Τι βρίσκουμε σχετικά; Τι αὐτά τα στα δημοτικά τραγούδια; Να τι βρίσκουμε: «έρνουν τάσπρα τὰν αὐθιῶν ἀέρας τοῦ πελάγους — ἀντιβογγούν πὲλᾶγα κλπ..». Θά πρέπει λοιπὸν σύμφωνα μὲ αὐτά, ἀκολουθώντας τὴν «αὐθεντική» ἐρμηνεία τοῦ νόμου κατὰ τὸν κ. Δαλιάνη, νὰ γράψουμε στὰ ἀναγνωστικά τοῦ δημοτικοῦ σχολείου τὰ «ευρωπαϊκά Έθνη».

ΑΧΙΛΛΑ, ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ

Ὑπόμνησις
περι τοῦ χρόνου ἐγγρα-
φῆς μαθητῶν

α
α) ὧραι γραφείου καὶ ἐπισκέψεως τῷ
νεοδμητῶν διδασκῶν τῶν ἰδρυθέντων
β) ἐπιτόχεις χάριν τῆς Σχολῆς 9—11 καὶ 4
Α 6 καὶ ἑκάστην.

δημοτικῷ σχολείῳ τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐθν.

γνώμην δια τὴν ἀδιακρίσιν ἣ ὅποια χαρακτηρίζει τοιαῦτα ἐρωτήματα, ποσορῶ-
μενα, ἀνὰ καθοροβήσῳ τοὺς ὑπευθύνους, ἀλλ' ἡμεῖς, σεβόμενοι τῶν ἀναγνω-
στῶν μας τὴν νοημοσύνην, εἰμένον διατε-
θεμένοι νὰ ἐπιμελῶμεν εἰς αὐτά.

2) Καί φθάνομεν εἰς τὰ περί σωφρονιστικοῦ συστήματος. Εὐχαριστοῦμεν τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν, ὁ ὅποιος μᾶς παραπέμπει εἰς τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν διὰ νὰ ἐγνώμην ἐκεῖ τοῦ ἱσχυροῦ σωφρονιστικὸν σύστημα. Ἀλλ' ἡμεῖς οὐδεμίαν διετυπώσαμεν γνώμην περὶ τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος, γνωρίζοντες δὲ τὸ ἱσχύον πρὶν ἢ λάβωμεν τὰ μεθλήματα, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Λαγαῆς ἔλαβε περὶ αὐτοῦ παρ' ἑτέρου, συναδέλφου του, τοῦ κ. Ἡλ. Ζωγράφου, ἀτίνα ἀσφαλδὺς θὰ παρεκκολληθῇσαν ὃ ἀναγκάσται τῆς «Εργασίας» καὶ θὰ ἐπιληρορήθησαν ἐξ αὐτῶν ὅτι ὁ κ. Λαγαῆς «δὲν ἔχει σαφεῖ γινώσκων τὸ προοδευτικὸν σύστημα καὶ τῶν ἐννοιῶν δὴς ὁποῖας διεμόρφωσεν ἡ νεότερα σωφρονιστικὴ ἐπιστήμη καὶ πράξις». (Βλ. Η. Ζωγράφου «Εργασία» 15) 10) 33). «Ὅτι ὁ κ. Λαγαῆς ἐν μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τῶν ἀλληλοσυγκρουόμενων σωφρονιστικῶν συστημάτων τῆς περιφλκαεὶς καὶ στερομένου σαφοῦς ὁδηγοῦ, μεταίως ζητεῖ διεξόδον ἐκ τοῦ σωφρονιστικοῦ τούτου λαβυρίνθου». (Βλ. Η. Ζωγράφου «Εργασία» 3) 9) 33) κλπ. Ἡμεῖς, λέγομεν, δὲν ἀνεζητήσαμεν τὸ σωφρονιστικόν σύστημα. Καί γνωρίζετε διατί; Ἀπλούστατα διότι εἰς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εὗρισκονται τὰ σωφρονιστικά πράγματα, τὸ θεωροῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος φιλογιᾷ καὶ φερენტέζ, ἐφ' ὅσον προβλήματα ἕτερα, ὧνά καὶ χρήζοντα λύσεων δύχι μεγαλεπήβολων, ἀλλὰ ταπεινῶν, παρανοήσουσι βύλυτα ὑπὸ τὴν ἀρμοδίαν ἀράνειαν. Ἡμεῖς μόνον διεγράψαμεν τὴν συγκρούσιν τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀρμοδίων, περὶ τοῦ ἱσχυομένου συστήματος καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον τόσον ἐναργὴς ὥστε νὰ μὴ δικαιῶται ὁ κ. Λαγαῆς νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι «προέβημεν ἐπὶ τῇ βάσει πραγματικῶν ἀντιφάσεων εἰς ἐκόλον καὶ ὑψηλὴν κατασκευανότητα». Δύο τινα συμβαίνεισιν: Ἡ ὁ κ. Λαγαῆς δὲν γνωρίζει γραφὴν καὶ ἔγραψε ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἢ ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν ἀνάγνωσιν καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἀνεγνώσαμεν. Ἀλλ' ἐρωτᾷ: Ἐγράφατε ὅμως καὶ ἡ οὐ εἰς τὴν Πρώτῃ» τῆς 4) 11) 32 καὶ χθές ἀκούμ ἀπὸ τῶν σπηλῶν αὐτῶν ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία καθιεροῖ τὸ προοδευτικόν σύστημα; Ἐγράφη καὶ ἡ οὐ ὁ κ. Η. Ζωγράφος ἀπὸ τῶν σπηλῶν αὐτῶν («Εργασία» 13) 8) 33) ὅτι «αἱ διατάξεις αὗται κατ' οὐδένα τρόπον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἐπαρκεῖς πρὸς νομοθετικὴν καθιέρωσιν τοῦ συστήματος τούτου (προοδευτικῆς «Εργασίας») ἔκαμε καὶ ἡ οὐ λόγον περὶ τῆς «πεπαιδαγωγμένης σωφρονιστικῆς νομοθεσίας μας», ἐνθ' ἐξ ἄλλου ὁ κ. Σκουρῶτης ἔγραφεν ἐν τῇ Πρώτῃ» τῆς 30) 10) 332 «περὶ τῆς καθ' ἑκάστην καλλίστα κειμένης νομοθεσίας περὶ φυλακῶν, ἀλλ' οὐδέποτε τυχοῦσης πρακτικῆς ἐφαρμογῆς;». Ἠρώτω: Ἐγράψαν καὶ ἡ οὐ ταῦτα; Καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι οὐ αἱ ἀντιθέσεις αὗται, τὰς τοιαύτας ὁ κ. Λαγαῆς τόσον ἀόριστα χάκτηρηζει συκοφαντίας; Ἠρώτω: Ἐγράψαν

Εἰς τὸ εὐθυμον συμπόσιον τὸ ὁποῖον ἐμφανίζουσι τὰ σωφρονιστικὰ πράγματα τῆς χώρας αὐτῆς, οὐχὶ σήμερον τὸ πρῶτον, ἀλλ' ἀπὸ ἐνὸς περίπου αἰῶνος, ὁ ἐπιθεωρητὴς κ. Λαγαῖκος ἐξῆλθεν ἑαυτοῦ. Εἰς τοιοῦτον μάλιστα τρόπον, ὥστε, γηλομένην τὴν φρόνημον ρῆσιν τοῦ Βίαι (πληροσφύγκρατει καὶ μάλιστα ἐν συμποσίῳ), νὰ ἐκτεθῇ τὸ εὐτράπελον ἀσμάτιον τοῦ τελευταίου του ἄρθρου. Δὲν ἀπαντᾷ δὲ ἡμᾶς, καθὼς ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀναγνώστας του (βέβαιος ὅτι ἔχει τοιοῦτους), οἱ ὅποιοι, κατ' αὐτόν, δὲν πρέπει νὰ δημαγωγηθῶσιν ὑπὸ τὸ ἰδικόν μας μεγαφώνον. Ἡμεῖς δὲν θὰ πράξωμεν τὸ ἴδιον, καὶ δὲν θ' ἀπαντήσωμεν εἰς τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν τὰ πράγματα, ἀλλ' εἰς τὸν κ. Λαγαῖκον, ὁ ὁποῖος τὰ ἀγνοεῖ. Θ' ἀπαντήσωμεν πρὸς αὐτόν, διότι εἰς τὸν κοινορτόν τῶν ἀντακρβειῶν, τὰς ὁποίας ἐξαπλῶσεν κατὰ τῆς ἀληθείας, κινδυνεύει ὁ ἴδιος νὰ πνιγῇ. Τοῦ ρίπτου λοιπὸν σήμερον τὸ πρῶτον σωφίλον διὰ νὰ σωθῇ αὐτός, ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν ἐπίσημον κράτος καὶ νὰ πάσῃ τὸσον ἐπιπολαιῶς ἐκθέτων καὶ τοῦτο καὶ αὐτόν.

1) Ὑποχρίζεται ὅτι «οὐδεὶς ποτε ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῆς Διοικήσεως τῶν Φυλακῶν ἐκπρόχθη ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς ἀπό κοινῆς ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς διαβίωσης τῶν κρατουμένων». Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐκπληκτικῆς αὐτῆς ἀνακριβείας παραπέμπουμεν τὸν ἀρμόδιον πλὴν μὴ εἰδόν» ἄρθρογράφον εἰς τὴν σελίδα 76 τοῦ περὶ φυλακῶν βιβλίου πρώην προϊστάμενου του, τοῦ κ. Στ. Γλυκοφρύδη (ἐκδόσις 1932), ὅπου δύναται νὰ ἀναγνώσῃ ταῦτα τὰ ἀπλά, πλὴν ἀγνωστα εἰς αὐτὸν πράγματα: «Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης προεκλήρυνεν ἐσθάτως, ἥτοι κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1931 ἔτους, διὰ πλειοψηφίαν τῶν ἐν Ἀθῆναις ἐκδιδόμενων ἡμερησίων ἐφημερίδων, διαγωνισμὸν πρὸς ὑποβολὴν αὐτῶ μελετῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέας δικαστικῆς φυλακῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, μεθ' αὐτὰς κοινὸν βίαιον σύστηματος!» Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν πιστεύομεν αἰ προκηρύξεις τοιοῦτου διαγωνισμοῦ νὰ ἐγένοντο ἀνεῦ τῆς ἀναμείξεως καὶ παρὰ τὴν γνώμην τῶν ὑπευθύνων ὑπηρεσιῶν. Ἀλλὰ ὁ Ἡλιόπουλος; Ὁ κ. Λαγκαῆς βασίζει, φαίνεται, τὴν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐπιχειρηματολογίαν του εἰς τὸ γεγονός ὅτι ὁ σοφὸς καθηγητὴν δὲν εὗρίσκειται πλέον μεταξὺ ἡμῶν. Ἀγνοεῖ ὅμως διὰ κατέλειπεν ἄρθρον του, τοῦ ὁποῖον εἶδε τὸ φῶς εἰς τὴν ἀθηναϊκὴν «Πρωτάν» (2 Μαρτίου 1931) ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ γνώμη καθ' ἣν ὁ προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας φυλακῶν ἐκπρόχθη ὑπὲρ τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος δὲν ὀφείλεται εἰς παρεξήγησιν, καθὼς δὲ ἐπεθύμει βεβαίως ὁ γράφων, ἀλλ' εἰς ἀλληλοψυχίαν γεγονότων τὰ ὁποῖα πλέον ἡ σαφὴς εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον του ἐκθέτει. Εἰς τὰς ἐρωτήσεσις ἡμῶν, γράφει ὁ Ἡλιόπουλος, περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς κυβερνητικῆς ἀφάσεως καὶ ἰδίως περὶ τοῦ καθοριζομένου δι' αὐτῆς σωφρονιστικοῦ συστήματος, ἐδόθη ἡ ἀπάντησις διὰ αἱ φυλακαὶ θὰ οἰκοδομηθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος τῆς συμμείσεως τῶν καταδικῶν καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα, μὲ τὴν προσθήκην ἀριθμοῦ τινος κελλίων διὰ τινὰς τάξεις ἐγκληματιῶν καὶ καθορισθείσας εἰσέτι». Καὶ συνεχίζει: «Αἱ ἐν αὐτῇ (τῇ

Ἐπιτροπὴ δηλαδή, ἥς μετείχε καὶ ὁ διαστρέφον σήμερον τὰ πράγματα κ. Λαγαῖος) ἐκφρασθεῖσαι γινῶμαι ἦσαν ἀντιθετοὶ πρὸς τὴν κυβερνητικὴν ἀπόφασιν, ὑποστηρικθῆσαν μόνον παρὰ τοῦ κ. Σκουριώτου, ἀλλὰ καὶ αἱ γινῶμαι αὐταὶ οὐδαμῶς ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψεως. Ταῦτα μαρτυρεῖ ὁ 'Ηλαιοδούλος διὰ τὴν καταλήξιν: «Βεβαίως δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ σύστημα σωφρονιστικὸν ἢ συμβάσεις τῶν καταδικασθῶν καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα, ἥτις ἀπὸ μακροῦ χρόνου κατεδικάσθησαν πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, δι' ὃ καὶ παρ' αὐτὸν τῶν ὑποστηρικτῶν τοῦτο, ὁμολογεῖται διὰ εἶναι σύστημα ἀλλοτρίον. Καὶ σήμερον ὅλη ἡ ἐργασία ἐλθὺν (ῥίμειε) περὶ τὸν διαφορὸν νομοθετικῶν σταθμῶν τοῦ ζητήματος) ῥίπτεται εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων, ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος κρατήσαντα». Εἰναι συνεπῶς κατατὰς ἡ προσπάθεια τοῦ ἀρθρογράφου, ἀνατρέχοντος εἰς τὴν ἰδικίαν μας ἀρθρογραφίαν, τὴν ἐρειδομένην πάντοτε ἐπὶ στοιχείων μὴ κλονιζομένων ἀπὸ τῶσον ἰσχνὰς χεῖρας, διὰ νὰ εὕρῃ ἐκεῖ ἀνακαρβείας καὶ σφάλματα, τῶν ὁποίων πλησίον τοῦ δύναται νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς δρόμους. Οὐδ' ἠθέλησαμεν ἡμεῖς προσωπικῶς νὰ κηρύξωμεν πόλεμον κατὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν, τοῦ ὁποίου αὐτοκλήτως συνήγορος παρεμβαίνει ὁ κ. Λαγαῖος, ἀφ' ὁμοῦ, καθ' ὃ ὑπηγορεύουν ἡ ἀκριβοδικαία ἡμῶν κρίσις, δὲν ἠνρήθημεν, ὁμιλοῦντες ἄλλοτε, τὴν ἐπωφελεῖ αὐτοῦ δρᾶσιν, τὴν συντελέσασαν εἰς τὴν σημερινὴν διαμορφωσιν τῶν ἀγοτικῶν φυλακῶν. Κακῶς λοιπὸν ὁ κ. Λαγαῖος κατελήφθη ὑπὸ ἐξάφνης τῶσης καὶ μεταίως ἐξέθεσεν εἰς τὸ πεζοδρομίον δολιὰν πλάστιγγα διὰ νὰ πωλήσῃ καὶ νὰ ἀγοράσῃ μετ' αὐτὴν τοὺς πλημμελεῖς ἀναγνώστας τοῦ.

Ἄλλ' ὁ ἀρθρογράφος, ὡς ἐν παρόδῳ, ῥίμειε καὶ περὶ τῶν φυλακῶν Ἡρακλείου καὶ Ἀγυαῖς Κρήτης, περὶ ὧν ἡμεῖς ἐλπόμεν καὶ πιστεύομεν ὅτι εἰς τὸν κύκλον τῆς τῶν πραγμάτων ἀποτελοῦσι luxuriam immoderatam, ἐφ' ὅσον προὔπολει ἡ δαπάνη δι' αὐτάς 60 περίπου ἑκατομμυρίων διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν 400 καταδικῶν. Ἄλλοτε ὁμιλοῦντες περὶ τῆς ἀνάγκης νέου κατεσκευάσεως ἐφικτῆς σωφρονιστικῆς πολιτικῆς, ὑπεστήλομεν διὰ εἰς τὸ πλάσιον τῆς γενικῆς ἀποσκευάσεως, διὰ τὴν ὅποian ἐλλείπουσι τὰ μέσα ασφαλιστικῆς θεραπείας, ἡ ἐκτέλεσις προχείρῳ ὅσω προγράμματός, ἀλλ' ὁ καινὸς νὰ ἐξασφαλίτῃ ὠρισμένης ἀνακουρίσεως, εἰς ἐμφανίζετῃ ἀνομορῆς, δὲν εἶναι ἀδύνατος. Εἴχομεν δ' ἐκτοτε ὑπ' ὄψει καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ τοῦ διευθυντοῦ φυλακῶν, καθ' ἣν ἡ ἀνέγερσις μιᾶς ἐπανορθωτικῆς φυλακῆς διὰ 150 καταδικῶν θὰ κόστιζε περίπου 6 ἑκατομμύρια καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς ὁρισμούς τῆς συγχρόνου χρηματικῆς φυλακῶν. (Βλ. 'Ἐκθεσιν κοινῶν τοῦ: «Πρῶτα» 30) 10) 32). Πᾶς τις οὖν οὐχὶ εἰδικὸς ἢ ἀρμόδιος, κατὰ τὴν νέαν ἀπλὴν λογικὴν δικαίως θὰ διερωτῇ, διὰ ποῖον λόγον ὅτῳ τὴν αὐτὴν δαπάνην δὲν κτίζομεν 10 φυλακάς, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν 1500 καταδικούς, ἀλλὰ ἐκτελοῦμεν μίαν διὰ νὰ περιλάβῃ μόνον 400, ὅθ' ἦν στιγμὴν πασημολογεῖται ὅτι τοῦ ὁρίσματος τῶν ἐλλήνων φυλακῶν. Εἰναι οὖν ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως νὰ

γνώμην δια τὴν ἀδιακρίσιν ἣ ὅποια χαρακτηρίζει τοιαῦτα ἐρωτήματα, ποσορῶ-
μενα, ἀνὰ καθοροβήσῳ τοὺς ὑπευθύνους, ἀλλ' ἡμεῖς, σεβόμενοι τῶν ἀναγνω-
στῶν μας τὴν νοημοσύνην, εἰμένον διατε-
θεμένοι νὰ ἐπιμελῶμεν εἰς αὐτά.

2) Καί φθάνομεν εἰς τὰ περί σωφρονιστικοῦ συστήματος. Εὐχαριστοῦμεν τόν κ. Ἐπιθεωρητήν, ὁ ὅποιος μᾶς παραπέμπει εἰς τήν σχετικήν νομοθεσίαν διὰ νά ἐγνώμην ἐκεῖ τοῖς ἰσχυροῦσι σωφρονιστικόν σύστημα. Ἀλλά ἡμεῖς οὐδεμίαν διετυπώσαμεν γνώμην περί τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος, γνωρίζοντες δέ τό ἱσχύον πρὶν ἢ λάβωμεν τὰ μετρήματα, τὰ ὅποια ὁ κ. Λαγαῆς ἔλαβε περί αὐτοῦ παρ' ἑτέρου, συναδέλφου του, τοῦ κ. Ἡλ. Ζωγράφου, ἀτίνα ἀσφαλδὸς θά παρεκκολληθῇσαν ὀ αναγνωρίσται τῆς «Εργασίας» καί θά ἐπιληρορήθησαν ἐξ αὐτῶν ὅτι ὁ κ. Λαγαῆς «δέν ἔχει σαφή γινώσκων τὸ προοδευτικόν σύστημα καί τῶν ἐννοιῶν δὴς ὅποιας διεμόρφωσεν ἡ νεότερα σωφρονιστικὴ ἐπιστήμη καί πράξις». (Βλ. Η. Ζωγράφου «Εργασία» 15) 10) 33). «Ὅτι ὁ κ. Λαγαῆς ἐν μέσῳ τοῦ κυκλώσεως τῶν ἀλληλοσυγκρουόμενων σωφρονιστικῶν συστημάτων τῆς περιφλάκει καί στερούμενος σαφοῦς ὁδηγοῦ, μεταίτας ζητεῖ διεξόδον ἐκ τοῦ σωφρονιστικοῦ τούτου λαβυρινθοῦ». (Βλ. Η. Ζωγράφου «Εργασία» 3) 9) 33) κλπ. Ἠμεῖς, λέγομεν, δέν ἀνεζητήσαμεν τὸ σωφρονιστικόν σύστημα. Καί γνωρίζετε διατί; Ἀπλούστατα διότι εἰς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εὗρισκονται τὰ σωφρονιστικά πράγματα, τὸ θεωροῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος φιλογιᾷ καί φερენტζέν, ἐφ' ὅσον προβλήματα ἕτερα, ὧκα καί χρήζοντα λύσεων δύχι μεγαλεπηβόλων, ἀλλὰ ταπεινῶν, παρανοοῦσιν ἄλυτα ὑπὸ τὴν ἀρμοδίαν ἀράνειαν. Ἠμεῖς μόνον διεγράψαμεν τὴν συγκρούσιν τῶν ἀντιλήψεων τῶν ἀρμοδίων, περί τοῦ ἰσχυμένου συστήματος καί ἡμέλια κατα τὸν τρόπον τῶσον ἐναργῆς ὥστε νά μή δικαιῶται ὁ κ. Λαγαῆς νά ἰσχυρίζεται ὅτι «προέβλεπον ἐπὶ τῇ βάσει πραγματικῶν ἀντιφάσεων εἰς ἐκόλον καί ὑψηλὴν κατασκευανότητα. Δύο τινα συμβαίνουσιν: Ἡ ὁ κ.Λαγαῆς δέν γνωρίζει γραφὴν καὶ ἔγραψε ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἢ ἡμεῖς δέν γνωρίζομεν ἀνάγνωσιν καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἀνεγνώσαμεν. Ἀλλ' ἐρωτᾷ: Ἐγράφατε ὅμως καὶ ἡ οὐ εἰς τὴν Πρώτῃ» τῆς 4) 11) 32 καί χθές ἀκούμ ἀπό τῶν σπηλῶν αὐτῶν ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ κειμένη νομοθεσία καθιεροῖ τὸ προοδευτικόν σύστημα; Ἐγράφε καὶ ἡ οὐ ὁ κ. Η. Ζωγράφος ἀπὸ τῶν σπηλῶν αὐτῶν («Εργασία» 13) 8) 33) ὅτι «καὶ διατάξεις αὐταὶ κατ' οὐδένα τρόπον δύνανται νά θεωρηθῶσιν ἐπαρκεῖς πρὸς νομοθετικὴν καθιέρωσιν τοῦ συστήματος τούτου (προοδευτικῆς «Εργασίας») ἔκαμε καὶ ἡ οὐ λόγον περὶ τῆς «πεπαιδαγωγμένης σωφρονιστικῆς νομοθεσίας μας», ἐνθ' ἐξ ἄλλου ὁ κ. Σκουρῶτης ἔγραφεν ἐν τῇ «Πρώτῃ» τῆς 30) 10) 32 «περὶ τῆς καθ' ἑλα κάλλιστα κειμένης νομοθεσίας περί φυλακῶν, ἀλλ' οὐδέποτε τυχοῦσης πρακτικῆς ἐφαρμογῆς;». Πρώτω: Ἐγράφησαν καὶ ἡ οὐ ταῦτα; Καί ἀρχοῦσιν ὁ οὐ αἱ ἀντιθέσεις αὐταί, τάς ποίας ὁ κ. Λαγαῆς τῶσον ἀόριστα χακτηριζει συκοφαντίας; Ἐρωτᾷ: Ἐγράψα

οὐσι καὶ ἡ οὐ αἱ ἀντιθέσεις αἰτῶν τὴν πε-
ποίθησιν καθ' ἣν μίαν ἐκ τῶν δύο μερίδων
ἀγνοεῖ ὑπὸ ποῖον σωφρονιστικὸν σύστη-
μα ἀμειβεται καὶ ὑπηρετεῖ;

3) 'Εάν υπάρχει ειδικός νόμος, δ 4130
ἀπορρίπτει τὴν δι' ἐκλογαίης τῶν καταδίκων

ἀφ' ὧν τὴν δι' ἐργασίας τῶν κατοικούντων ἀνέγερσιν κτιρίων, τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν. Νόμοι πολλοὶ ὑπάρχουσι, περὶ πολλῶν πραγμάτων ὡν. Τίς τὰ κάκων τὸν νόμον αὐτὸν, μὲ τὴν τυπικὴν βοήθειαν τοῦ ὁποῖου ὁ κ. Λαγαῖος προσπαθεῖ νὰ μὴ κατατροπώσῃ, ἀφοῦ βλέπομεν δημοπρασίας περὶ ἀνέγερσος κτιρίων φυλακῶν, πρᾶγμα ὑποδηλοῦν ὅτι αἱ φυλακαὶ αὐταὶ δὲν πρὸνέκονται νὰ ἐκτελεσθῶσι διὰ κατὰδικων, ἀφοῦ ὁ ἐπιχειρούμενος καθ' ἡμῶν νόμος 4130 ὁρίζει ὅτι «ἀνεγέρσονται κτιρίων φυλακῶν ἐνεργουμένη διὰ καταδικῶν γίνονται ἄνευ δημοπρασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῇ αὐτῇ τῷ ὑπουργεῖῳ Συμβουλίου τῶν φυλακῶν γνωρίζομεν δ' ἐπιπροσθέτως ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐγένετο δημοπρασία ἐχρησιμοποιήθησαν ἐπίσης ἐλευθερίῳ ἐργάται. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι σήμερον δὲν ἐφαρμόζεται ὁ προμερὸς αὐτῶν νόμος, ὁ φιλοδοξῶν τῇ βοήθειᾳ μεγάλῃς δόσεως ἀφαιλεῖται, λύση τοῦ πρόβληματος τοῦ χώρου τῶν ἑλλεικῶν φυλακῶν. Δὲν στηρίζομαι λοιπὸν ἐπὶ πληροφορίας τῶν τριδῶν, ὡς θέλει ὁ Λαγαῖος, ἐάν λέγω ὅτι συστηματικῶς ἢ χρησιμοποιοῦσιν καταδικῶν δι' ἀνέγερσιν κτιρίων δὲν γίνεται, καθὼς ἄλλως καὶ ὁ προϊστάμενός τοῦ ὑπουργοῦ πλείστοις μοι ἐτόνισεν ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν γίνεται συστηματικῶς παρ' ἡμῖν, διὰ πολλοὺ λόγους καὶ διότι ἡ ὑπερσία τὸν πληροφθεῖ ὅτι δὲν κρατοῦνται ἐργάται εἰς τὰ ἐλλεικτικὰ φυλακὰς, ἀλλὰ, προσθέτουμαι πειρητῶς καὶ ζωγράφῳ. Οὐδὲ μεταβαλεῖ τὰ πράγματα τὸ γεγονός ὅτι ἀγροκαὶ φυλακαὶ ἀπηγέρθησαν τῇ ἐργασίᾳ κατὰδικων, ἀλλὰ μάλλον κατὰ τῆς διοικήσεως εἶναι τοῦτο, ἡ ὅποια δὲν ἐπέεξε ἀφοῦ ἔλαμε δοκιμίας, τὴν τοιαύτην χρησιμοποίησιν.

4) Ο κ. Λαγκάκος επιμένει να μη ένοχοι τι γράσουν οι άλλοι και μόνον τών ίδιων του μυθευμάτων γίνεται προσεκτική γνώσις και εύσυνείδητος κριτής. Ήμεις δέν είπομεν τίποτε περί της συνθέσεως τών έργαζομένων εις τας άγροτικές αλκας. Ήμεις άπτηθήσαμεν εις τών Ισπανισμόν του κ. Λαγκάκου καθ' όν ή μεσητη πλειονότης τών καταδικασθέντων προέβηται έκ τής άγροτικής Έλλάδος και εις τούς άγρούς θά έπιστρέψη) διά ύπομνήσασμεν ότι επί 35.053 συνολικουριθμώ καταδικών ενός έτους, 15.370 κτητάσσονται ως γεωργοί και ποιμένες και 19.683 ως έργατάς, βιομηχανοί, τέχνας κλπ. και να συμπεράνωμεν ότι είναι ή έπαγγελματική κατάστασις των κρατουμένων ή επιβάλλουσα την άγροκήν μόνον άπασχόλησιν και άποκλειούσιν την έργασίαν εις τας λοιπάς πλὴν τών αγροτικών φυλακάς. Άλλά και από άπόψεως ο άρθρογράφος έν τη σπουδή ποία τών κατέλαβε δέν άκριβολογεί. ότι ισχυρίζεται όλος άβασανισμός ότι του συνόλου τών 35.000 φυλακισμένων έντός του έτους, δύνανται να κρατηθώ και να έργασθώσιν εις τας άγροτικές αλκάς 28.000 περίπου, ένώ ο προϊστάμενος του διεθυντής έγραψεν ουχι πρό του χρόνου ότι «εις τας άγροτικές αλκάς δέν δύναται βασηθδών να σταλδωρισσdτεροι τών 4000 (έπί του άρ. κρατουμένων κατά μίαν ήμέραν τούς) καταδικών. Έάν ληφθί ύπ όψος ο κ. Σκουριώτης υπελόγιζεν έκ τών περίπου καταδικών να κρατηθώσι εις τας άγροτικές φυλακάς ήτοι τ.

ἐκ τῶν 35.000 θά εἶναι δυνατόν νά κρατηθῶσι, κατὰ τήν αὐτὴν ἀναλογίαν, μόλις 21.560 περίπου καὶ οὐχὶ 28.000. Τοιαῦτα συμπεράσματα δίδουσιν οἱ ἀριθμοὶ, ἀλλ' ὁ κ. Λαγαῶς προτιμᾷ νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἐκ τοῦ σύγγενος περὶ αὐτῶν.

5) 'Εναντίον τῆς ἐπιμονῆς ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὰς ἐπανορθωτικὰς φυλακὰς ἀντιπάσεται μὲν μᾶλλον χονδροειδῆ ἐρωτηνάν: α) ἡ ἔλλειψις χώρου. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὑπῆρξεν ἄνυχος ὁ ἀρθρογράφος, διότι τὰ ἀναλογούντα κατ' ἄτομον κυβικά μέτρα εἰς τὰς φυλακὰς, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει σήμερον ἐργασία, πλὴν τῶν ἀγροτικῶν, εἶναι περίπου 19 διὰ τὰς φυλακὰς Αἰγίνης, 13 διὰ τὰς φυλακὰς Κερκύρας, 7 διὰ τὰς φυλακὰς Ἐπταπυργίου, 20 διὰ τὰς φυλακὰς Ἀβέρφου, ἐνῶ ὑπάρχουσιν μεταξύ τῶν ἐπανορθωτικῶν, φυλακαὶ, πολὺ πλεονα δισθέτουσαι. Συνεπὰς τὸ ἐπεξεῖρμα τοῦ χώρου εἶναι καὶ τοῦτο κενόν, ὀφείλεται δὲ εἰς τὸ ἀδιαφιλονεικίτον γεγονός ὅτι ὁ ἀρθρογράφος ἀνέγνωσεν ἄλλὰ δὲν ἠθέλησεν ἂν ἐνοήσῃ οὐδὲ τὴν στατιστικὴν, οὐδὲ σχετικὴν μελέτην μας, ἥτις εἶλε το φῶς ἀπὸ τῶν σπηλῶν αὐτῶν. ('Εργασίαι 1 καὶ 25)3)34). β) Τὸ γεγονός ὅτι τὰ 9 % ἐκτίουν ποινὰς φυλακίσεως καὶ ὁ κρατούμενος κατὰ τὸ σύντομον ταύτης διὰστῆται δὲν προφθάνει κἄν νὰ ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν νέαν του ζωὴν. Ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ περιπτώσει κατὰ ποῖαν λογικὴν ἔχετε πρὸς συγκεντρώσαστε εἰς τὰς ἀγροτικὰς φυλακὰς τὰ 80 % τῶν κρατουμένων διὰ νὰ γασθῶσιν ἐκεῖ, ἀφοῦ θὰ ἔχητε μόνον 9 καταδικασμένους πέραν τῆς φυλακίσεως καὶ συνεπὰς θ' ἀναγκασθῇ 71 % νὰ λυθῇτε ἐξ αὐτῶν, τοὺς ὁποίους δὲν θεωρεῖτε καταλλήλους πρὸς ἐργασίαν; Ὁ ἀρθρογράφος ἔπαθε ψύχῳσιν μὲ τὰς ἀγροτικὰς φυλακὰς του. Χάριν αὐτῶν ἀγνοοῖ τὸ πᾶν, ἀκούει καὶ τὸ γεγονός ὅτι ὁ καταδικασθεὶς δὲν θέλει πολὺν χρόνον διὰ νὰ ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν νέαν του κατὰστασιν πρὸς τὴν πράγματι ἐξοικειωθῇ ἀπὸ τῆς παραγγελίας τῆς ἀποφάσεως, γ) Οὐδὲν ἄσχημα ἐκμεταλεύσεως τῆς ἐργασίας τὰς καταδικασμένους εἶναι ἐφικτὸν κατὰ τὴν γνώμην του. Ὅστε τοῦ ἐν, οὐτε τοῦ ἔτερον. Πρὸς καὶ φαίνεται νὰ ἐφευρεθῇ καὶ ἐν τῇ σημεῖον τοῦτο ἀσυστήματι ὡς ἐκεῖνο τοῦ ποῖον ὁ μακαρίτης 'Ηλίουπολος ἐβάπτισεν «ἐλληνικόν» καὶ 'Χροῖον ἐκ τῆς ἀπὸ πάλαι τὸς γνωστοῦ συστήματος ἀποχῆς, διὰ τὴν ὁποίας οὐδὲν κερίζει τὸ κράτος, ἐνῶ τὸ ἥτο δυνατόν ὑπὸ ἀσυστήρην ἐπιβλήσιν καὶ ἠνδιαφέρον θερμὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀπόδοσις σήμερον ἴσως μικρά, ἀλλ' ἀσφαλὲς ἀρῶν μεγάλῃ. Οὗτο ἡμεῖς ὑπελογισάμεν ὅτι μόνη ἔστω ἡ καθ' ὃ ποσοστὸν ἐλαττωσάν ἐν ταῖς ἐγκληματικαῖς φυλακαῖς, ὁ γινώσκας ἐργασίας καὶ εἰς τὰς ἐπανορθωτικὰς (ἦτοι μὲ ποσοστὸν ἡμερῶν ἐργασίας ἐπὶ ἡμερῶν κρατήσεως μόνον 30 %) ἀπέδιδεν εἰς τὸ κράτος 416.822 ἐτησίαν (μὲ βάσιν τὰς στατιστικὰς τοῦ ἔτους 1930). Πλὴν πρὸς τοιαύτας κατευνάσσονται δύναται τις ἐπιτυχὸς νὰ στραφῇ μόνον ἐκ κατὰχρῃ ὑπὸ τοῦ ἀκαταπονήτου ἐκείνου ζήλου, ἐφ' οὗ ἐδρασιόται μᾶλλον ἢ ἐπὶ σπουδαίᾳ ἔρευνᾳ ἢ αἱ ὑβρεῖς καὶ αἱ ναρκισβείαι ἐφ' ὧν ἐπανεπαθῇ ὁ κ. Ἐβερσθίτης.

6) Δὲν νομίζει ὁ κ. Λαγαλός ὅτι ἐπι-
 πετα ἡ ἐπεκτασιὶς ἐπὶ τοῦ σημείου τοῦ
 φθωγῶντος τοῦς ὑπολογισμοῦς τοῦ
 χρεωλυτικοῦ δανείου, οἱ ὅποιοι ὑπάρ-
 χεις χεῖρας τοῦ τόσοι σκληρὰ κακοῦ
 χεῖρασιν, διότι, ἰσχυρίζεται, ἐπρόκειτο
 πρὶ λήθους τυπογραφικοῦ. Ποῖου; Δὲν
 ἔξηγησεν. Καὶ οὐδὲ τότε ἐσπείσαμεν νὰ κ-
 ἄθρωσιν, πρὶν ἢ ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι ἡ-
 στα τοῦ παρεχωρήσαντος καὶ ἐν φύλ-

έβλαψαν έκπικριτά, ούδὲ σήμερον δίδει δι-
όρθωσιν. Δυστί; "Αγνωνστον. Τὸ πλεόν πι-
θανόν, διότι δὲν γνωρίζει τὸν χρεώζηται
τοὺς τοκοχρεωλυτικούς πίνους. Δὲν ἄρ-
κει νὰ ἐπικαλεῖται τὴν τὴν ἀβέλπειαν τοῦ
τυπογράφου εἰς τὴν θέσιν τῆς ἰδικῆς του
ἀγνοίας, διότι οὕτω θὰ ἠδύνατο πᾶς τις
νὰ γράφῃ καὶ νὰ συμπληρῇ κατὰ βού-
λησιν, ἔχων ὑπερτον, δεῖ καὶ τοῦ ὅτιον θὰ
συλληφθῇ, τόσον πρόχειρον τὸ ἐπιχειρή-
μα! Ὑπελογίστασε μὲ τοκοχρεωλύσιον 6—7
ἐκατομμύρια ἐτήσιως, χωρὶς, ὅς ὠφέλιμα-
τε, νὰ μᾶς εἴπητε καὶ τὸ ἐπιτόκιον, δάνει-
ον 159 ἐκατομμυρίων 10ετησὶ ἀποσβέσε-
ως, Ἀπήντησα ὅτι διὰ τοιούτων δάνειον
πρὸς 4 % (ἐλάχιστος τόκος) δὲν ἄρκοιεν
6—7 ἐκατομμύρια, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται 19.
603.259.45. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἐξεμεταλλεύ-
σθη τὸ εἰς βάρος σας σφάλμα τοῦ τυπο-
γράφου. Ἔστω. Τί θέλετε λοιπόν νὰ εἶναι;
Ἐκατομμύρια 159 μὲ ἀπόσβειν 30ετῇ;
Πάλιν ἔχετε ἀνάγκην οὐχὶ 6—7 ἐκατ. ἀλ-
λὰ 9.194.986 δραχμῶν. Θέλετε 150 ἐκα-
τομμύρια μὲ ἀπόσβειν 30ετῇ; Πάλιν ἔχε-
τε ἀνάγκην οὐχὶ 6—7 ἐκατ., ἀλλὰ 8.674.
515 δραχμῶν. Θέλετε 150 ἐκατομμύρια μὲ
10ετῇ ἀπόσβειν; Τόσον τὸ χειρότερον.
Θέλετε 59 μὲ ἀπόσβειν 10ετῇ; Ἄλλ' αὐ-
τὰ δὲν φθάνουν «διὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας με-
γάλας συγχρονισμένας κεντρικὰς φυλακὰς
καὶ βελτίωσιν ἐκ τῶν ἐνόντων τῶν ὑπολει-
πομένων ἐγκληματικῶν», ὡς γράφετε,
ἔχει δὲ πάλιν τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνότερον
τῶν 7 ἐκατομμυρίων τοκοχρεωλύσιον. Δο-
πησῆσατε συνεπὲς 100 δραχμὰς καὶ προ-
μηθευθῆτε τοὺς ἀπαραίτητους διὰ τοιού-
των ὑπολογισμοὺς τοκοχρεωλυτικούς πί-
νακας καὶ μὴ γράφετε τόσον πρόχειρα
πράγματα, διὰ νὰ δύνασθε ὑπερτον νὰ ὑ-
βρίζετε, καὶ ἐκεῖ σπουδὴν δὲν σὰς θύγουσιν,
ὅς ἐάν τὰ ζητήματα τῶν φυλακῶν νὰ ἀ-
ποτελέσωσι οἰκονομικὰ ὑπόθεσιν ὡμῶν
καὶ αἱ φυλακαὶ πατρικὴν περιουσίαν σας.
Διότι φοβοῦμαι ὅτι αἱ τόσαι οὗτοι ποικίλλα
προσηχησμένα ἀνακρίβειαι, συνεκροτήθησαν
διὰ νὰ ἀποτελέσωσι πρᾶγματα τὴν ἀτυχὴ
ὑπεράσπισιν προσφιλοῦς βελου, καθ' οὗ
νὲν τοιούτους ἡμεῖς, σεβόμενοι ἑαυτοὺς, δὲν
ἐξεφράσθημεν, ὡς ὁ κ. Λαγκάκος καθ' ἡ-
μῶν. Ἀναμφιβόλως, ἀλλοιοῦμεν ἔαν εἰς τό-
σον κρίσιμους στιγμὰς οἱ οἰκτεοὶ, δντες μά-
λιστὰ καὶ μοναδικῶν, ὡς ἐν προκειμένῳ,
ὑπερασπισταί, δὲν εὐρίσκοντο πλησίον μας
πρόθυμοι καὶ τὴν ἐπιστήμην πολλὰκις νὰ
ἀντιθῶσι καὶ τὴν ἀλήθειαν νὰ παραμορφώ-
σωσι.

Μολονότι οὐδέποτε ἀσχαληθεὶς εἰς τὴν ὀκεανογραφίαν, ἐπέτυχον, νομίζω, ν' ἀνασκευάσω ὅσας ὁ κ. Λαγκάκος διευτυπώσῃ ἀνακριθείας. Ἡ ἀπρόγραφία μου ὁ- πῆρεξ πάντοτε ἀπόρροια μελέτης μακράς καὶ ἡ κρίσις μου εὐσυνειδησίας ὡφίης ἀ- ποτέλεσμα. Οὐδ' εἶχον οὐδέποτε κρυφῶς σκοπούς, οὐδὲ πταῖω ἐν ἡ ἐπιστημονικῇ μου ἐργασίᾳ, ἣν ἠγνόησε, λέγει, ὁ κ. Λα- γάκος, ἐκτίθησεν ἄλλον τὸ ἐνδιαφέρον ὥ- στε νὰ ζητηθῇ καὶ ἐμοῦ ἡ συνδρομὴ ἐν τῇ μελετωμένῃ ἀναμορφώσει τῶν σωφρονιστι- κῶν πραγμάτων. Υἱπῆρεξ πάντοτε σαφῆς καὶ ἠκολούθησα τὴν ὁμὴν εἰλικρίνεια, ἀντιμετωπίζων τὰ πράγματα ἀπὸ τῆς ἀ- ληθείας αὐτῶν ὅπως. Οὐδ' ἀνεζητήσα συσπράγματα τῆς ἀρεσκείας μου διὰ νὰ συγκροτουθῇ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ πρὸς τὴν λογικὴν. Καταλείπω τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸν κ. Λαγκάκον, ὁ ὁποῖος δύναται ἐν παντὶ, καθὼς οἱ δοκιμάζοντες τὸ Μάννα, νὰ εὐρίσκω τὴν γενεάν, ἡ ὅποια τοῦ ἀρέ- σκει περισσύτερον.

Γ. ΑΠ. ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ

Τοῦ κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, πρώην ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας

Ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ τονίσω καὶ μιὰ
ἄλλην ἀνήθειαν. Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ὁ αἰ

Η ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΕΑΤΟΣ

ε) Ἡ τιμὴ τοῦ κράτους ἰδὲν νὰ εἶναι ἀνά-
λογος πρὸς τὴν ποιότητα (ἐξαρτωμένην κυρί-
ως ἐκ τῆς καταστάσεως πόντους) καὶ τὴν κα-
τηγορίαν (μπροτὶ, πλάτη, στέγνω κλπ.) αὐτοῦ.
Κράτος ἡς ποιότητος ἔχει διπλάσιαν τιμὴν ἄ-
πὸ τὸ κράτος ἡς ποιότητος, ὡς ἐπίσης καὶ

KOMHE ENCOYNTEN

κατ' ἀνώτατον ὄχιον πανταχῆς. Ὡς παντο

(11-12-33), Ρουμανία 6 % (5.4-33), Ρωσία 8 % (22-3-27), Σουηδία 2 ½ % (1.-12-33), Τουρκία 5 ½ % (2-3-33), Τσεχοσλοβανία 3 ½ % (25-1-33), Ουγγαρία 4 ½ % (20-12-33), Πολωνία 5 % (26-10-33), Πορτογαλία 5 ½ %

(11-12-33), Ρουμανία 6 % (5.4-33), Ρωσία 8 % (22-3-27), Σουηδία 2 ½ % (1.-12-33), Τουρκία 5 ½ % (2-3-33), Τσεχοσλοβανία 3 ½ % (25-1-33), Ουγγαρία 4 ½ % (20-12-33), Πολωνία 5 % (26-10-33), Πορτογαλία 5 ½ %

Αντίκτυπο του Πανεπιστημίου Μονάχου Τ.
Brosch Muller και Heldrich. Σπουδάζει
και διδάσκει εν Γερμανία. Δέχεται 88ος
Γερμανία 6, Αθήνα. (Πάρος Πειραι-
ως) 10-12 π.μ. και 4-7 μ.μ. Άριθ-
μός τηλεφώνου 24408

“ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ,”

Ο καθηγητής Γεώργιος Ν. Χατζιδάκις δεν είναι μόνο ο κορυφαίος από τους γλωσσολόγους μας. Είναι ένας από τους κορυφαίους της ευρωπαϊκής επιστήμης. Η ιστορία της Ελληνικής γλώσσας του όφειλε πολλά. Και ο τίτλος που του δόθηκε — Παπρηγόπουλος της Ελληνικής γλώσσας — δεν είναι διόλου υπερβολικός. Τον αξίζει και με το παραπάνω ο «βιογράφος» της γλώσσας μας. Η Γερμανικά γραμμένη Εισαγωγή του στη νέα Ελληνική γραμματική τον έχει επιθέσει στην επιστημονική συνείδηση των μελετητών της Ελληνικής γλώσσας απ' το 1892. Οι Γλωσσολογικές του Μελέτες (1901) και τα Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά (1905—1907) αποτελούν τον απαραίτητο όπλο κάθε φιλολογικής βιβλιοθήκης. Η «Σύντομος Ιστορία της Ελληνικής γλώσσας» (1915) είναι ένα λαμπρό βιβλίο επιστημονικής εκλαϊκεύσεως. Η μετάφρασις των «Αναγνωρισμάτων του Ούτινιου και τα Ακαδημικά Αναγνωρίσματα» έδωσαν δύο επιστημονικές γενεές...

Αληθεύει πως η ανάμιξις του στους γλωσσικούς αγώνες απ' τα 1884 έως σήμερα του δημιούργησε πολλούς εχθρούς. Όχι μόνο οι μαθηταί του Ψυχάρη, αλλά και ο κύκλος της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, ακόμη κ' εγώ, εδώ και δεκαπέντε χρόνια, από λόγους... πολεμικής σκοπιμότητας ζητήσαμε να κατεβάσουμε το Χατζιδάκι απ' το επιστημονικό βήθρο του. Αλλά δεν το κατορθώσαμε. Γιατί ο Χατζιδάκις είναι ένας έρευνήτης απράμιλλος. Κι έπειτα κ' αν είναι οι γνώμες του για το γλωσσικό ζήτημα, ή προσφορά του στην επιστήμη είναι μεγάλη, και διεθνώς αναγνωρισμένη ή θέσις του.

Έπειτα — τι να σας πω: Και στις πιο φανατικές εποχές εγώ δεν εξέχασα τίχρωστώ στο Χατζιδάκι. Αυτός μεύμαθε πως δεν είναι δυνατός ο γυρισμός στην αρχαία γλώσσα (1884). Αυτός μεύδειξε τις άρνητικές πλευρές του «όρθοδόξου δημοτικισμού». Απ' το Χατζιδάκι έμαθα πως η γλωσσολογία δεν είναι φυσική επιστήμη και πως οι φθόγγικοί νόμοι δεν είναι νόμοι φυσικοί — δεν τους διέπει μία τυφή αναγκαιότητα. Απ' το Χατζιδάκι έμαθα πως η γλώσσα των μεγάλων πόλεων — ή γλώσσα που μιλούνε στην Αθήνα οι καλλιεργημένοι άνθρωποι έχει περισσότερα δικαιώματα από κάθε άγροτικό απομονωμένο ιδίωμα. Η κριτική του Ψυχάρη απ' το Χατζιδάκι, μ' έλες τις ευεχύντες εξόχτες μ' εφώτισε κ' έμένα και τόσους άλλους.

Όσο για το γλωσσικό του παράδειγμα: Έγραφε πάντα στην αυστηρή καθαρεύουσα, αλλά ποτέ δε ζήτησε να τον μιμηθούμε. Ποτέ δεν είπε πως οι γλωσσολόγοι δημιουργούν γλώσσες. Οι γλωσσολόγοι είναι έρευνήται, είναι κριτικοί, δεν είναι δημιουργοί λογοτεχνικών γλωσσών. Μπορεί να υπερτίμωσεν την επίδραση της καθαρεύουσας στην έμλουμένη των πόλεων, ο Χατζιδάκις. Αλλά οι εχθροί του πίστεψαν πως μπορεί να γίνει λογοτεχνική μας γλώσσα το ιδίωμα ή τα ιδιώματα των δημοτικών τραγουδιών του 17ου και του 18ου αιώνα: Είχαν λάθος. Είχαν κ' έχουν λάθος όσοι πιστεύουν πως μπορούμε να παραμερίσουμε όλα τα λόγια στείχαι που μπήκαν

στη γλώσσα και των πιο άπλων ανθρώπων μετά την ίδρυσι του ελεύθερου κράτους. Όλοι λένε σήμερα «απολύτως, ασφαλώς, ειλικρινώς». Όλοι μεταχειρίζονται περιττοσύλλαβα (παραίτησις της Κυβερνήσεως, μηχανικός της πόλεως, ανάλυσις του αίματος, πλατεία του Συντάγματος). Όλος ο κόσμος λέει «μαθηταί, δικασταί, καθηγηταί, έρασταί, φοιτηταί». Τι μ'ς ωφελεί να γράφουμε δικαστάδες, φοιτηταδες, μαθητάδες; Κι αν τ' γράφουμε, δεν μπορούμε να τ' πούμε — κι αυτό έχει περισσότερη σημασία.

Αλλά δεν είχα σκοπό να μιλήσω για το γλωσσικό ζήτημα και λυπούμαι πως παρασύρθηκα δίχως να τ' θέλω. Το καινούριο βιβλίο του Γ. Ν. Χατζιδάκι (Γλωσσολογικές Έρευνες, τόμος Α') δεν αναφέρεται στο γλωσσικό ζήτημα. Αποτελείται από γλωσσικές πραγματείες που ο κ. καθηγητής δημοσίευσε απ' τα 1907 έως σήμερα σε διάφορα δυσεύρετα περιοδικά. Έπειτα οι πραγματείες αυτές είναι πολλές και δε χωρέσαν στον πρώτο τόμο, ο κ. καθηγητής προετοιμάζει την έκδοσι δεύτερου και τρίτου τόμου.

Στον πρώτο τόμο υπάρχουν πραγματείες γενικής φύσεως (περί της ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας, περί της διαίρεσεως της ιστορίας της Ελληνικής γλώσσας εις διαφόρους περιόδους, περί του θησαυρού της μεσαιωνικής γλώσσας) και άλλες ειδικότερες, όπως εκείνη στην οποία εξετάζεται αν ήταν Έλληνες οι αρχαίοι Μακεδόνες και αποδεικνύεται πως ήταν αυθεντικοί Έλληνες. ή μελέτη για την έτυμολογία της τοπωνυμίας «Μορέας» και για την προέλευσι των νεοελληνικών λέξεων «κορνιαχτός, άπόχτι, αδερφοποιτός, χλωμός, τώρα (=τη ώρα) άκουρμάνομαι, μουκρώνει, ξέρω (από τ' εζεύρω, όχι από τ' εξαίρω), τέτοιος, άχνός, αναθιάλλω, αθιβελή, θράσιμα κ. ά.

Ακόμη πρέπει να αναφέρουμε και τις έρμηνείες των τοπωνυμίων, όπου ο κ. Χατζιδάκις πολεμάει γνωστές προκαταλήψεις και ύποστηρίζει την Ελληνική ή Βυζαντινή προέλευσι τους. Τα επιχειρήματά του είναι πάντοτε σοδάρα και ή μέθοδος άφωγη. Αλλά θαπρεπε να είμαστε λίγο σκεπτικισταί για την έρμηνεία της λέξεως «Φιλιατρά».

Σχετικώς θα είχα ν' αναφέρω πως στη Ζάκυνθο ή λέξις φιλιατρά σημαίνει σέμιο πηγαδιού και ή ίδια λέξις έλαφρά παραλλαγή (φιλιαντρο) άκούγεται και σήμερα ακόμη στον Πύργο της Ηλείας. Μήπως θα μπορούσαμε να σχετίσουμε τ' Ζακυνθινό «φιλιατρά» — λέξις που χρησιμοποιεί ο Σολωμός — με την Πελοποννησιακή τοπωνυμία; Θα ήμεν ευτυχής αν ο κ. καθηγητής δοκίμαζε να σχετίσθ τ' φιλιατρά με τ' Φιλιατρά.

«Αί Γλωσσολογικαί Έρευναι» του Γ. Ν. Χατζιδάκι, όπως όλα τα γόνιμα βιβλία μ'ς δίνουν άφορμή να σκεφθούμε, μ'ς άφυνίευσεν την επιστημονική περιέργεια. Ας ευχθούμε, όπως για τ'ν πρώτο τόμο των Γλωσσολογικών Έρευνών, να βρεθών και για τ'ν δεύτερο και τ'ν τρίτο γενναίοι χορηγοί.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

ΑΝΑΓΥΡΕΙΟΣ & ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΣΠΕΤΣΩΝ

Πλήρες κλασσικόν γυμνάσιον (μετά δύο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού) ως και τμήμα έμπορικῆς εκπαιδεύσεως άρχομένης από της β' τάξεως, άνεγνωρισμένα ως ισοδύναμα πρὸς τὰ του Κράτους, μετὰ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ. Έγγραφαί διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1934—35 γίνονται δεκταί μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, παρέχονται δὲ πληροφορίαι καὶ Κανονισμός της Σχολῆς παρὰ τοῦ ἐνταῦθα γραφείου της 'Εκτελεστικῆς 'Επιτροπῆς—Μέγαρον 'Αθηνίδου, 'Οροφος 3ος 114—115, ὅδὸς Παπαρηγοπούλου, τηλεφώνον 22—429 ἀπὸ 9—12 π. μ. καὶ ἐκάστην ἡ παρὰ της Διευθύνσεως της ἐν Σπέτσαις Σχολῆς.

«ΜΗΝΥΤΩΡ»

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ

Του κ. Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μοναί, κειμήλια... Ιδού τί άκούομεν τόν τελευταίον τούτον καιρόν. Η πυρκαϊά του Μ. Σπηλαίου, και ή καταστροφή ο-λοκλήρου της 'Ι. Μονής τούτης, και ή ά-πόλεια των κειμηλίων αυτής έπανάφεραν εις την άκμην της συζητήσεως θέμα μεγάλης μὲν σημασίας, αλλά από πολλοῦ λη-σμονηθέν, ή μάλλον άφθεν διά κατάλλη-λον στιγμήν, διότι τοῦτο άπετέλεσε πολ-λάκις θέμα συζητήσεων μεταξύ και πολ-λῶν άρμοδίων ἐν τῷ 'Υπουργείῳ και με-ταξύ Πολιτείας και 'Εκκλησίας. Εἰς δὲ τὴν συζητήσιν ταύτην δυστυχῶς οὐδέποτε έπεκράτησεν ή πραγματική άποψις τοῦ πράγματος, ή όποία συνίσταται εις τὴν σωτηρίαν των πολυτίμων τούτων κειμηλίων καθ' οἰονδήποτε τρόπον, και ή συντή-ρησις των μονῶν και των τοιχογραφιών, αλλά ή άτομική προσπάθεια πρὸς επικρά-τησιν ὠρισμένων δικαιωμάτων και τρόπον τινά έπικυριαρχίας ὑπηρεσιῶν ή και άρ-χῶν πολιτικῶν και εκκλησιαστικῶν εις βά-ρος αυτής της οὐσίας τοῦ πράγματος. Α-πό τὸν καιρόν της διαλύσεως των μονῶν ἐπὶ 'Θθωνος, ἐκ των ὁποίων πολλοί έστε-ρήθησαν τὸν πάντων, έρημωθεῖσαι και ὁ-παχθεῖσαι εις τὴν κυριαρχίαν των άλλων ως άπλά μετόχια, από τότε άρχεται ή μοιραία καταστροφή και των μονῶν και των κειμηλίων, των ὁποίων από τότε πολ-λά έξηφανίσθησαν, έπωλήθησαν και κα-τεστράφησαν.

Λειψανοθήκαι, χειρόγραφα, σταυροί και μερικά άλλα είδη άπολέσθησαν και έλά-χιστα άλλον μετεκομίσθησαν εις άλλας μο-νάς. Αἱ δὲ μικραί κατά τὸ πλείστον μοναί, ὃν αἱ πλείσταί αὐθιγὰ μουσεῖα, ή αξιόλογα μνημεία, γέμοντα θαυμασίων τοιχογραφι-ῶν, έγκαταλειφθέντα, ὑπέστησαν σὺν τῷ χρόνῳ άνεπανόρθωτον φθοράν. Καί ἤδη άκόμη μετὰ πάροδον ὀλοκλήρου αἰῶνος, αἱ μοναί αὐταί άνευ οὐδεμιάς έπιτηρή-σεως μόλις συγκρατοῦνται ἐν μέσῳ ἐρή-μων τόπων και πλαγιῶν. Πολλά δὲ ἐξ αὐ-τῶν χρῆσιμους μόνον ἐν καιρῷ χειμῶ-νος ὡς καταφύγιον ποιμνίων και χωρικῶν, ὀλίγινες ἀνάπτουν και συχνά βλαπτικὰς πυ-ράς ἐντὸς αὐτῶν. Τὴν δὲ καταστροφήν ταύτην, ἣν ἐπέτεινε και ή άμάθεια και ή άδιαφορία των μοναχῶν, συνεπλήρωσεν ὁ συνεργεῖας αὐτῶν των ίδιῶν έπισκόπων νό-μος τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., ὁ ὁποῖος διὰ τὰ ἐξα-σφαλίσιν έπαρκή και δὴ εἰπεῖν άφθονον μισθοδοσίαν προσωπικοῦ και μητροπολι-τῶν, έπέφερε άποστράγγισιν και της πε-ριουσίας και των λειψάνων των οικονομῶν αὐτῶν, ή ὁποία ἤγαγεν εις τὴν τελείαν άδιαφορίαν και τὴν τελείαν έγκατάλειψιν της συντηρήσεως των μονῶν τούτων.

Ο κίνδυνος είναι άμεσος. Αλλά και ή εκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ αυτής της 'Εκ-κλησίας άδιαφορία έπετάθη από τὸν άγῶ-να μεταξύ 'Εκκλησίας και Πολιτείας. Η

'Εκκλησία, νομίζουσα έαυτήν έπικυρία-ρον των 'Ι. Μονῶν και τοῦ πλοῦτου αὐτῶν, οὐδέποτε οὔτε παρεδέχθη οὔτε και ἐπέ-τρεψε τὴν οἰανδήποτε παρέμβασιν τοῦ κρά-τους, διότι οὗτο θύγονται αἱ κεκτημέναί προνομίαί της 'Εκκλησίας ἐναντι της Πο-λιτείας. Θά έλεγε τις ὅτι ή 'Εκκλησία θά προετίμα μάλλον τὴν έγκατάλειψιν των μνημείων τούτων, παρὰ τὴν κατά οἰονδή-ποτε τρόπον επέμβασιν της Πολιτείας. Καί τελευταίον άκόμη, μετὰ τὴν γενομένην προσπάθειαν πρὸς καλύτερευσιν των ἔρ-γων τέχνης, ή 'Ιερά Σύνοδος μετὰ έπιμο-νῆς άντέταξεν άρνησιν διὰ τὴν βοήθειαν των άρμοδίων ὑπὲρ στοργικῆς φροντίδος των εἰκόνων. Αλλά ἐκτός τούτων και αἱ μὴ έπικυριωναί των άρνησιν διὰ τὴν βοήθειαν ὑπηρεσιῶν έπιτείνουν ἐνίοτε τὴν ματαιώσιν των καταλλήλων μέσων. Διὰ τοῦτο θά έ-πρεπε νὰ δημιουργηθῇ ἐνιαυτὸν και άρμονι-κή κατεύθυνσις και αλληλοβοήθεια 'Εκ-κλησίας — Κράτους, και άρμοδίων ὑπη-ρεσιῶν, διὰ νὰ κατορθωθῇ ή ποθητή κα-θολική σωτηρία των κειμηλίων, οὐ μόνον των ὀλίγων, ὅσα ζήτοῦν μεμονωμένας ὑ-πηρεσίας, αλλά και ἐν γένει πάσαι αἱ μο-ναί, αἱ τοιχογραφίαι, αἱ φορηταί εἰκόνες και πάντα τὰ αξία λόγου ζωγραφικὰ ἔρ-γα και τὰ παρελθόντος, αλλά και τοῦ μέλλοντος άκόμη.

Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΗΣ ΦΘΙΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Άρθρον του κ. ΣΠ. Α. ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

Υπό τὸν ἄνω τίτλον, ὁ έγκριτος συνεργά-της της διακεκριμένης εφημερίδος τῶν 'Αθη-νῶν «'Αθηναϊκά Νέα» κ. Σπυρίδων Μελάς, ἐν Σπ. Μελάς λέγει, ὅτι ἐν 'Ελλάδι, τὰ λαμβανό-μενα τοιαῦτα, είναι μηδὲν, πρὸ τοῦ ὅγκου και της δυναμείας τοῦ φθοροποιῦ μικροβίου. Συνεπὸς διὰ τὴν 'Ελλάδα, δὲν εἴζει κανὴν γίνῃ λόγος. Φέρω ὡς παράδειγμα τὴν Κέρκυραν. Οὐδέποτε εἰς τοιαύτην οὐδὲν συστή-ματι ἀντιφθισιν ἀποφασίς, οὐδεμιάς μορ-φῆς, εἴδους και φάσεως. Τὸ 1926, ή 'Ελληνική 'Αντιφθισιν 'Εται-ρεία, συνέστησε τμήμα αὐτῆς ἐν Κερκύρᾳ, εἰς ὃ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διορισθῇ και ἐγώ, ὡς μέλος τοῦ 'Ινωμοτοτικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ οὐ-δὲν ἐγένετο. Αἰετῆται βοήθεια από μέρους τοῦ κράτους και των ἀναγκαιοῦντων πόρων. Έχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὃν πρὸς τὴν νὰ ἀποσπασθῇ, ἀλλὰ τούναντιον μάλιστα ἤθελεν εἶσθαι ἐγγληματικὸν και ἀνυπόλητον. νὰ μὴ βροντοφωνήσωμεν τὴν ἀπαιτησὶν ὁ-νόμην εἰσαρετικῶν μέτρων ἐν τῇ γῇσι ταύ-τῃ, ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου της ἔγχεσις τοῦ πληθυσμοῦ.

Αφού πᾶσα φροντίς εἶχε σταματήσει ὁ-λοσχερῶς, ἀπορήν λαβόντες οἱ ἀρμόδιοι ἐπι-τινος ἀναφοράς μερικῶν προέδρων, νομίζω, κοινοτήτων, πρὸ 6 ή 8 μηνῶν, ὀφθαλμὸν ὅλα 7 βῆθ από τὴν ἀσματον κινήσιν τοῦ 1926—1927, πάλιν ἐνεθυμήθησαν τὴν Κέρκυ-ραν.

Αλλά και πάλιν ἀναστατάσεις και ἀνα-συγκροτήσεσις της 'Επιτροπῆς, οὐδὲν ὥστε θὰ γίνῃ, διότι δὲν ὑπάρχον οἱ ἀναγκαῖοι τε-λεως της νόσου λαμβανόμενα μέτρα ἐν 'Ιτα-

λία και τὰ παραβάλαμεν πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν τοιαῦτα.

Νομίζω ὅτι ὀρθότατα και ἀκριβέστατα ὁ κ. Σπ. Μελάς λέγει, ὅτι ἐν 'Ελλάδι, τὰ λαμβανό-μενα τοιαῦτα, είναι μηδὲν, πρὸ τοῦ ὅγκου και της δυναμείας τοῦ φθοροποιῦ μικροβίου.

Συνεπὸς διὰ τὴν 'Ελλάδα, δὲν εἴζει κανὴν γίνῃ λόγος.

Φέρω ὡς παράδειγμα τὴν Κέρκυραν. Οὐδέποτε εἰς τοιαύτην οὐδὲν συστή-ματι ἀντιφθισιν ἀποφασίς, οὐδεμιάς μορ-φῆς, εἴδους και φάσεως.

Τὸ 1926, ή 'Ελληνική 'Αντιφθισιν 'Εται-ρεία, συνέστησε τμήμα αὐτῆς ἐν Κερκύρᾳ, εἰς ὃ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διορισθῇ και ἐγώ, ὡς μέλος τοῦ 'Ινωμοτοτικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ οὐ-δὲν ἐγένετο. Αἰετῆται βοήθεια από μέρους τοῦ κράτους και των ἀναγκαιοῦντων πόρων.

Έχω τὴν ἀντίληψιν ὅτι οὐκ ἔστιν ὃν πρὸς τὴν νὰ ἀποσπασθῇ, ἀλλὰ τούναντιον μάλιστα ἤθελεν εἶσθαι ἐγγληματικὸν και ἀνυπόλητον. νὰ μὴ βροντοφωνήσωμεν τὴν ἀπαιτησὶν ὁ-νόμην εἰσαρετικῶν μέτρων ἐν τῇ γῇσι ταύ-τῃ, ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου της ἔγχεσις τοῦ πληθυσμοῦ.

Αφού πᾶσα φροντίς εἶχε σταματήσει ὁ-λοσχερῶς, ἀπορήν λαβόντες οἱ ἀρμόδιοι ἐπι-τινος ἀναφοράς μερικῶν προέδρων, νομίζω, κοινοτήτων, πρὸ 6 ή 8 μηνῶν, ὀφθαλμὸν ὅλα 7 βῆθ από τὴν ἀσματον κινήσιν τοῦ 1926—1927, πάλιν ἐνεθυμήθησαν τὴν Κέρκυ-ραν.

Αλλά και πάλιν ἀναστατάσεις και ἀνα-συγκροτήσεσις της 'Επιτροπῆς, οὐδὲν ὥστε θὰ γίνῃ, διότι δὲν ὑπάρχον οἱ ἀναγκαῖοι τε-λεως της νόσου λαμβανόμενα μέτρα ἐν 'Ιτα-

Εν τῷ μεταξύ τὸ μικροβίον, τὸ ὁποῖον οὔτε πόρων ἔχει ἀνάγκην, οὔτε κρατικῆς μερίμνης και προνοίας, ὁρᾷ εἰσέλευτον και θερίζει κυ-ριολεκτικῶς.

Οὐδεὶς ποτε ἔλαβε τὸ ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ τὴν στατιστικὴν ἀνάγκαν τούτου, ἀλλ', ἂν θέλησιν νὰ τὴν μάθῃ, θά ὑποστῇ φρικτὴν ἀπο-γοήτευσιν.

Καὶ τώρα ἂς ἴδωμεν: τί κάμνουν εἰς τὴν γῆτιν 'Ιταλίαν;

Εἰσεῖ κατενόησαν από ἐτών των ἐθνικῶν κινήσεων, ὃν ματαίως προέβαινον και σημαίνον-μεν. Καὶ καθήκτισαν ἔχει μόνον ἀλλόκληρον σῶ-πτημα ἐπιστημονικόν, ἀλλὰ και ὀλόκληρον σῶ-πτημα ὀικονομικόν, διὰ τὴν ἐξέρεσιν των ἀ-ναγκαιοῦντων πόρων.

Πρώτη φροντίς ἔπρεπεν ἐν 'Ιταλίᾳ ή μόρ-φωσις εἰδικῶν και βιανῶν λατρῶν, καταρτι-σθέντος εἰδικῶς ἐπιτελείου ποιούτων.

Μετά τοῦτο, ἐκείνοι ἐπελήθησαν της δε-γανώσεως των προφυλακτικῶν μέτρων.

Δὲν δέχονται ὡς καλὸν μέσον τὴν κατ' οἶκον νοσηρίαν. Θεωροῦν μάλιστα ταῦτο, ὡς τὸ χειρότερον. Πολλὰ μὲν ἐπιθυμῶν ὑπὸ τοῦ ἀ-σθενοῦς, ἀλλ' ἑξαιρετικῶς ἐπιθυμῶν, λόγω τοῦ συγγενισμοῦ και της ἀσφαλείας ἐντὸς με-τὰ της ὀικονομείας τοῦ και ἰδίως των παι-διῶν του.

Αντιθέτως, μόνον μέσον ἀσφαλὲς θεωροῦν τὴν ἀπομόνωσιν εἰς εἰδικὰ νοσοκομεία, λεγό-μενα, διὰ λόγους ἐντυπωσιασμοῦ, οὐχί φθισι-ατρείας, ἀλλὰ σανατόρια (Ospedal Sanatori-ali), ἀπαιτεθέντος σκοπῆμος τοῦ τίτλου Tuberculosis.

Πρὸς τοῦτο, πλὴν των χιλιάδων λατρῶν, ἄλλα σὺν τῷ χρόνῳ ἰδρύθησαν ἐν 'Ιταλίᾳ, ἂ-

τος και διεκέρυεν ότι το καπιταλιστικόν σύστημα, ή κλασική οικονομία, το φιλελεύθερον κράτος — τρεις διάφοροι απόψεις μίας και της αΐτης αντίληψης περί κοινωνικής και πολιτικής ζωής — διέρχονται περίοδον κρίσεως συστατικής και όχι απλώς επιφανειακής και προσωποειδούς. 'Η κρίσις έχει τας ρίζας της πρωτίστως εις την υπερβολικὴν κυριαρχίαν τῆν ἐπιτρεπομένην εις τὴν θέλησιν τοῦ ατόμου, τὸ ὅποιον θεωρεῖ τὴν οικονομίαν ὡς πᾶγμα ἴδιον, καὶ ἀναπτύσσεται κατὰ συνέπειαν, διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς οικονομικῆς ζωῆς ἀνευ οἰασθῆναι ὁργανικῆς δράσεως ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ συνόλου. Καὶ ἡ κρίσις ἀναμφισβητήτως ἐπιτείνεται λόγω τῶν ἐδικῶν καὶ τυχαίων μέτρων τῶν λαμβανόμενων ὑπὸ τοῦ κράτους ὅταν ταῦτο ἐξαγωγάζει. ὅπως συμβαίνει ἐν τῇ πραγματικῇ τοῦ φιλελεύθερου κράτους, εἰς τυχαίας ἀπορροατικὰς ἐπεμβάσεις, ἐπιτείνουσας τὴν ἑλλειψιν ἰσορροπίας καὶ τὰς ἀντιθέσεις ἀντὶ τῆς ἐπιτύχῃ τὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν.

Ἡ κρίσις τοῦ νεωτέρου κράτους ἐγκτείνεται, κατ' οὐσίαν, ἐν τῇ ἀπομακρύνσει τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων ἀπὸ τῆς κρατικῆς συγκροτήσεως, ἐν τῇ ἰδεολογικῇ καὶ πρακτικῇ ἀδυναμίᾳ τοῦ δημοκρατικο-φιλελεύθερου κράτους νὰ περιλάβῃ, ἐν τῇ ὑπεράτῃ κυρίαρχῃ ἐξουσίᾳ του τὴν νέαν κοινωνικὴν πραγματικότητα ἥτις παρήχθη κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν. Ὁ κορπορατισμός, ἀντιμετωπίζων τὸ πρόβλημα ἐν τῇ οὐσίᾳ του, ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ὁργανώσεως τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων, τῆς ἀναγνωρίσεώς των ὡς καὶ τῆς εἰσαγωγῆς των ἐν τῇ νομικο-πολιτικῇ ὁργανώσει τοῦ κράτους. Ὁ κορπορατισμὸς διαπιστώνει ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ κράτους ἀπορρέει κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς οικονομικῆς ζωῆς, ὅτι ἡ πολιτικὴ ζωὴ συνφαίνεται πρὸς τὰ νήματα τῆς οικονομικῆς τοιαύτης καὶ τάντα παλιν. Ἐν τῇ κοινότητι τοῦ κράτους τὸ άτομον ἐκδηλώνει καὶ πραγματοποιεῖ ὁλόκληρον τὸν ἑαυτὸν του, ἡ ἀδιάρετος ἐνότης τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ὁδηγεῖ ἀναγκαστικῶς εἰς τὸ νὰ προσδοτῇ ἥλική καὶ πολιτικὴ ἔννοια εἰς οἰονόμητον οικονομικὸν προσδιορισμόν. Δὲν εἶναι νοητὴ μία πράξις οικονομικῆς φύσεως, μὴ ἐμφερούσα μεταβολὰς ἐξαπλωμένης διπλῆς κυμάτων καὶ μὴ τροποποιούσα ὁλόκληρον τὴν πραγματικότητα. Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ πρᾶξιν οικονομικὴν μὴ ἔχουσαν, λόγω ἀπειροστικῶν δεσμών, πολιτικὴν σημασίαν. Ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ οικονομία ἀποτελοῦν δύο μορφὰς μίας καὶ τῆς αὐτῆς πραγματικότητος, ἐκδηλώσεις ἐξ ἴσου οὐσιώδεις τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος. Ὁ κορπορατισμὸς ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ γεγονότος τῆς κοινῆς αὐτῆς οὐσιαστικότητος διὰ νὰ δημιουργήσῃ μίαν νέαν κρατικὴν σύληψιν.

6. Τὸ κράτος, ἐν τῇ ἀντιλήψει τοῦ κορπορατισμοῦ, περιλαμβάνει ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἡθικο-πολιτικῆς οὐσίας, ὅλας τὰς κοινωνικὰς καὶ οικονομικὰς δυνάμεις, αἰτίνας ἐκδηλοῦνται καὶ πραγματοποιοῦνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν, προσδίδον εἰς αὐτὰς τὸ βάπτισμα τῆς ἡθικότητος καὶ τῆς πολιτικότητος τοῦ καὶ καθορίζον καὶ διαρρυθμίζον ταύτας ἀναλόγως τῶν ὑπεράττων σκοπῶν του. Ὡς ἐκ τούτου, εἰς τὰς οικονομικὰς δυνάμεις καὶ τὰς κοινωνικὰς κατηγορίας ἀπονέμεται ἡθικὴ, νομικὴ καὶ πολιτικὴ προσωπικότης καὶ εἰς τὰς οικονομικὰς συμφέροντα ἀναγνωρίζεται νόμιμος ἰκανότης δυνάμεως. Ἡ ὁργάνωσις τῶν κοινωνικῶν κατηγοριῶν εἰς σωματεία, νομικὰ πρὸς ὅλα δημοσίου δικαίου — ὅπως πρᾶττει ὁ ἰταλικὸς κορπορατισμὸς — ἐνέχει τὴν σημασίαν τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξίας, τὴν ὅποιαν ἡ ζωὴ τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν ἔχει διὰ τὴν ζωὴν τῆς κρατικῆς κοινωνίας σημαίνει ὅτι τὰ συμφέροντα τῶν κατηγοριῶν θεωροῦνται δημόσια συμφέροντα σημαίνει ἀνθρώπινος τῆς οικονομικῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν ἐπὶ ἐνός ἐπιπέδου, αὐτοῦ τούτου τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ κράτους. Ἡ βασιχὴ ἀρχὴ τοῦ κορπορατισμοῦ εἶναι, κατὰ συνέπειαν, ἡ ἀρχὴ τῆς ὁργανώσεως καὶ προσσωποποιήσεως τῶν οικονομικῶν δυνάμεων, ὅπως αὐταὶ μετασχηματίζονται ἐν συνειδήσει τῆς ζωῆς τῆς πολιτικῆς κοινότητος, καθιστάμενης δυνατῆς τῆς ἐνοτικῆς των διαρρυθμίσεως ὑπὸ αὐτοῦ τούτου τοῦ κράτους.

Αὕτη εἶναι ἡ λόσις τὴν ὅποιαν ὁ κορπορατισμὸς προσφέρει εἰς τὴν κρίσιν, ὑπὸ τὴν πί-

εἰς τῆς ὁποίας ἀσπάζονται τὸ σημερινὸν κράτος καὶ ἡ σύγχρονος οικονομία. Πράγματι, ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ κράτους δὲν δύναται νὰ ἀρχίσῃ ἐὰν προηγουμένως δὲν τεθῇ ἐκποδὼν ἡ ἐσωτερικὴ διχνομία, ἥτις τὸ συγκλονίζει, καὶ δὲν κατοποιοῦνται αἱ οικονομικαὶ δυνάμεις αἱ ὑπονομεύουσιν τὴν ὑπαρξίν του. Μόνον ὁ κορπορατισμὸς, ὅστις διακηρύσσει τὴν πρωταρχικότητα τῆς ἡθικο-πολιτικῆς βουλήσεως τοῦ κράτους καὶ συγχρόνως τὴν πολιτικὴν σημασίαν τῶν οικονομικῶν συμφερόντων, δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν κρατικὴν ἀνοικοδόμησιν. Διότι ἡ πρωταρχικότης, ἡ θέσις αὐτῆς ὑπεροχῆς, δὲν εἶναι ἀνύχον βάρος μίας ἐσωτερικῆς ἐξουσίας ἀφρημένης, ἀντιλήψεως τῆς δυνάμεως τῆς ἐξ ἐνός νομικοῦ δικαίωματος, ἀλλὰ τὸ κύρος τῆς ἡθικῆς θέλησεως, ἥτις δὲν προσβλέπει ἐκ τῶν ἐξωθεν πρὸς τὰς κοινωνικὰς δυνάμεις, ἀλλὰ εἰσδύει ἐντὸς αὐτῶν, τὰς παρασέρνει μαζὶ τῆς, εἰς μίαν ἀμοιβαίαν διείσδυσιν προσδίδουσιν συγκεκριμένην ὀντότητα καὶ ἀλήθειαν τῶν εἰς τὸ κράτος ὅσον καὶ εἰς τὰς δυνάμεις αὐτὰς, ὅπως εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ εἰς τὴν οικονομίαν.

Τὸ κράτος, τὸ ὅποιον συνεκροτῆται ὑπὸ τοῦ Φασισμοῦ, τὸ κορπορατιστικὸν κράτος, ὁργανώνει τὰ άτομα, τοὺς πολίτας, ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ πεδίου. Πράγματι, ἐν τῷ συντηρικῷ κράτει, οἱ πολῖται βλέπουν ἀναγνωρίζοντες νομικῶς καὶ πολιτικῶς τὴν οικονομικὴν προσωπικότητά των, τὴν κοινωνικὴν τῶν λειτουργίαν. Αἱ κοινωνικαὶ ὁμάδες, αἱ κατηγορίαι, ἀπολαμβάνουν τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπαρξεως καὶ λειτουργίας των καὶ γίνονται δεκταὶ ἐν τῷ βίῳ τῶν νομικῶν προσώπων. Ἡ ἀναγνώρισις αὐτῆς χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νὰ προσδοτῇ εἰς τὰς κοινωνικὰς ὁμάδας τὴν ἐνθύναν τῆς δράσεως των, καθὼς πρᾶττει διὰ τὸν πολίτην ἡ νομικὴ προσωπικότης καὶ ἡ ἰκανότης πρὸς τὸ δικαιοπραγεῖν.

□□

7. Ἡ φασιστικὴ κορπορατιστικὴ ἰταλικὴ ὁργάνωσις εἶναι πλέον σύστημα τοσοῦτον πολυπλοκόν, ἐν τῇ ὁργανικῇ του διατάξει καὶ τῇ δράσει του, ὥστε καθίσταται ἀδύνατον νὰ τὴν ἀνατιθέω τις ὡς πρὸς ἓνα ἕνα σκοπὸν θεσμὸν καὶ κανόνα του, διὰ μίας μοναδικῆς διαλέξεως. Σκοπὸς μου εἶναι νὰ μὴν εἰσέλθω εἰς ὅλα τὰ θέματα, ἀλλὰ νὰ θέσω μόνον ἐκεῖνα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι πρὸ πάντων δυνατόν νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ ἀλήτης σημασία καὶ ἔκτασις τῆς κορπορατιστικῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ Ἴταλοι φασισταὶ θεωροῦμεν βασιχὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς συγκροτήσεως ἐνὸς παγκοσμίου πολιτισμοῦ. Ἐγὼ προτίθεμαι νὰ ἐξετάσω πῶς ἐν τῇ ἰταλικῇ φασιστικῇ κράτει δορὺν καὶ συγχρόνως συμπεριφέρονται τὸ άτομον, ἡ κοινωνικὴ καὶ ὁ οικονομικὴ τάξις συγκεκριμένης ἐν τῷ Sindacato καὶ τῇ Corporazione, τὸ κράτος. Οἱ πρωταγωνισταὶ δηλαδὴ τῆς κρίσεως, ἡ ὁποία βασανίζει τὴν σύγχρονον κοινωνίαν. Ἡ ἔρευνα αὕτη, μολονότι διεξαγόμενη συγκεκριμένης σχετικῶς μὲ τὴν ἰταλικὴν ὁργάνωσιν, δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἀπόψεις ἀξίας προσοχῆς καὶ μελέτης καὶ ἐκ μέρους ἔξων πολιτικῶν καὶ ἐπιστημῶν.

8. Τὰ κείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων πρᾶττει νὰ στηριχθῇ τις διὰ μίαν ἀκριβῆ ἔρευναν ἐπὶ τοῦ φασιστικοῦ κορπορατιστικοῦ ὁργανισμοῦ εἶναι:

—Ὁ νόμος τῆς 3 Ἀπριλίου 1926, περὶ «νομικῆς καταστάσεως τῶν συλλογικῶν σχέσεων τῆς ἐργασίας».

—Τὸ βασιλικὸν διάταγμα τῆς 1 Ἰουλίου 1926, περιέχον τοὺς κανόνες διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρου νόμου.

—Ὁ νόμος τῆς 20 Μαρτίου 1930, ἐπὶ τῆς «μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἑθνικοῦ Συμβουλίου».

—Ὁ νόμος τῆς 5 Φεβρουαρίου 1934 ἐπὶ τῆς «ἐνστάσεως καὶ λειτουργίας τῶν Κορπορατισμῶν».

Ἐπερὶ αὐτῶν αὐτῶν καίτοι ὁ Χάρτης τῆς Ἑργασίας, ἐκδοθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Φασιστικοῦ Συμβουλίου τῇ 21 Ἀπριλίου 1927.

Ὁ Χάρτης τῆς Ἑργασίας ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τυπικῶς φασιστικῆς καὶ ἰταλικῆς τοῦ νέου εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος, τὸ ὅποιον κατὰ τοὺς τελευταίους τρεῖς αἰῶνας διεκινεῖται με-

ταξὺ τῆς τάσεως τῆς συνταγματικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς διαρρυθμίσεως. Εἰς τὰς τριάκοντα Διηλώσεις τοῦ Ἰταλικοῦ Χάρτου, αἱ ἀντίθετοι ἀπαιτήσεις ἀφομοιοῦνται, πραγματοποιοῦνται ἐν ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς πολιτικῆς, οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς μορφῆς, τῆς συνεργασίας ἐκείνης, τὴν ὅποιαν ἐν τῷ πλαίσῳ τοῦ κράτους τὰ άτομα καὶ αἱ ὁμάδες καλοῦνται νὰ ἐκτελέσουν. Τὸ οικονομικὸν καὶ τὸ κοινωνικὸν στοιχεῖον συγχωνεύονται ἐν τῷ πολιτικῷ στοιχείῳ καθιποτασσόμενα εἰς αὐτό. Ἡ συνεργασία ἐμφανίζεται ὡς ἡ ἐσωτερικὴ κίνησις τοῦ συστήματος, ἐμφυγόνουσα καὶ ὑποστηρίζουσα ταῦτα εἰς ἕκαστον μέρος αὐτοῦ, ἔθνος, κράτος, ἐπαγγελματικὴν ὁμάδα, ἄτομον καὶ οὐχὶ ὡς ἀπλῶς ἐξωτερικῶς συντελεστῆς.

□□□

9. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ατόμου δὲν καταργεῖται. Ἡ συνδικαλιστικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ὁργάνωσις εἶναι ἐλευθερία (Διηλώσις III τοῦ Χάρτου τῆς Ἑργασίας). Τὸ συνδικαλιστικὸν σωματεῖον ἐργοδοτῶν, ἐργατῶν, ἐξασκούντων τέχνην ἢ ἐλεύθερον ἐπάγγελμα, γεννᾶται ἐκ μίας «θέλουσας προσχωρήσεως» (ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου) τῶν κατ' ἰδίαν ατόμων, ὅταν προσλάβουν καθορισμένην ὀντότητα: διὰ τοὺς πρώτους ὅταν ἀπασχολοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των τοὺς ἀπὸ τὸ 1/10 τῶν ἐργατῶν τῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ ἐπιχειρήσεως τοῦ εἶδους, διὰ τὸ ὅποιον τὸ σωματεῖον συνεστήθη καὶ ὑφισταμένον ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ σωματεῖον δρᾷ. Ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσους αἱ προσχωρήσεις ἀντιπροσωπεύουν τὸ δέκατον τῆς κατηγορίας των. Ὁλόκληρος σειρὰ ἐγγυήσεων περιεχομένων κυρίως εἰς τοὺς κανόνες διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1926 (βασ. διάταγμα 1 Ἰουλίου 1926), κανονίζει τὴν κίνησιν αὐτὴν τῆς προσχωρήσεως τῶν ἰδιωτῶν, προστατεύουσα τοὺς ἀπὸ ολιανήποτε καταπίσειν ἢ ἀδικαιολόγητον ἀποκλεισμόν. Καταγωγή, δράσις, σκοποί, σχέσεις ἐξαρτήσεως ἢ ἐνώσεως πρὸς ἄλλα σωματεία, ὅροι εἰσδοχῆς καὶ ἐξόδου τῶν μελῶν, εἰσφορὰ, σύστασις καὶ ἀρμοδιότης τῶν ἰθυνόντων καὶ πειθαρχικῶν ὁργάνων, διατάξεις διαχειρίσεως, δέον νὰ ἐλέγχονται προσεκτικῶς, ὡς πρὸς ἕνα σκοπὸν συνδικατικόν, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐλευθερίαν κυκλοφορίας τῶν ατόμων ἐν τῷ συστήματι.

Ἡ συνεργασία γεννᾶται ἐκ μίας πράξεως ἀπορροήσεως ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν ἰδιωτῶν καὶ δὲν πίπτει ἐκ τῶν ἀνωθεν ὑπὸ τύπον ἐπιβολῆς. —Καὶ μόνον ὅσους τὰ ἀποτελέσματα τῆς συνεργασίας αὐτῆς ἀποβλέπουν ἐν ἐπιβληθῶν ἐπὶ ὁλόκληρον κατηγορίας, ἀκόμη καὶ ἐπὶ τοῦ μέρους αὐτῆς τοῦ παραμεινάντος ἔξων πρὸς τὸ συνδικατικόν, τὸ κράτος, τῇ αἰτήσεϊ τοῦ ἐνδιαφερομένου συνδικατικοῦ, παρεμβαίνει προβαίνον εἰς τὴν ἀναγνώρισιν του καὶ εἰς τὴν ἀπονομήν τῆς νομικῆς προσωπικότητος αὐτοῦ (ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1926).

Καὶ δεδομένου ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἰδίου νομοθετήματος «δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ δι' ἐκαστὴν κατηγορίαν ἐργοδοτῶν, ἐργατῶν, καλλιτεχνῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν, εἰμὴ μόνον ἐν σωματεῖον, μόνον τὸ συνδικατικόν τὸ νομίμως ἀναγνωρισμένον καὶ ὑποβεβλημένον ὑπὸ τὸν ἐλεγχον τοῦ κράτους δικαιοῦται νὰ ἐκπροσωπῇ νομίμως ὁλόκληρον τὴν κατηγορίαν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, διὰ τὴν ὅποιαν συνεστήθη νὰ προστατεύῃ τὰ συμφέροντά της ἀπέναντι τοῦ κράτους καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐνώσεων» νὰ καταρτίσῃ συλλογικὰ συμβόλαια ἐργασίας ἀπορροατικὰ δι' ἅπαντας τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν κατηγορίαν, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς συνεισφορὰς καὶ νὰ ἐξασκήσῃ ἀπέναντι των λειτουργήματα δημοσίου συμφέροντος» (Διηλώσις III τοῦ Χάρτου τῆς Ἑργασίας).

Εἰς τὸ προσεχές: Ἡ συνέχεια.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῆς 31ης Αὐγούστου 1934

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον	ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον
1. Χρυσὸς εἰς ἔξωτερον. Συνάλλαγμα	3.656.019.063.80	11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000.—
2. Δάνεια Δημοσίου εἰς χρυσόν	638.542.386.75	12. Ἀποθεματικά	
3. Ἔτερον ἑξωτερικὸν συνάλλαγμα	2.819.333.04	1. Πρόβλεψις συμφώνως	
4. Κερματικά ἑλλην. νομίσματα	201.384.542.30	τῷ ἄρθρῳ 71 τοῦ Καταστ.	17.324.549.80
5. Συναλ.		II Τακτικὸν ἀποθεματ.	49.400.000.—
1 Ἐμπορικὰ συναλλαγματικά		13. Τμήμα τακτικῷ ἀποθεματικῷ εἰς	
καὶ γραμμάτια	240.552.126.85	ἀντίκρουσμα ἀποσβενημένου μέρους	
6. Πιστώσεις:		τῆς ἐκ 2 ζήτησις συμφώνως ν. 5305	30.000.000.—
II Γραμμάτια Δημοσίου	240.552.126.85	14. Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφ.	5.421.360.500.—
1 Πληρωτέα εἰς δραχμάς		15. Ἔτερα ὑποχρεώσεις ὅπως εἰς ὄρχ.	
α' Δημοσ. 816.936.374.26		1. Α) σμοὶ τρεχοῦμενοι καὶ καταθέσεων:	
β' ἔτερα 750.983.072.241.567.919.446.50		α' Δημοσ. 155.867.827.64	
II Πληρωτέα εἰς ἑξωτερικόν		β' Τραπεζ. 1.299.789.967.86	
συνάλλαγμα	2.988.931.50	γ' ἔτεροι	
7. Χρέος τοῦ Δημοσίου	1.570.908.378.—	λογ)μοὶ 1.823.382.028.53	3.279.039.824.03
8. Ἐπενδύσεις	2.714.111.162.45	II Γραμμάτια καὶ τραπεζ.	
9. Κτίρια Τραπεζῆς καὶ ἐγκαταστ.	301.526.274.—	κτικὰ ὅπως	93.547.258.40
10. Ἔτερα στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητ.	144.692.216.29	16. Καταθέσεις εἰς δραχμάς ὑπὸ	
	1.059.562.043.35	προσώπων:	
		1 Δημοσίου	
		II Τραπεζῶν	
		III ἔτεροι Λογαριασμοὶ	
		17. Ὑποχρεώσεις εἰς ἑξωτερικόν	
		συνάλλαγμα καὶ χρυσόν:	
		1 Ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα εἰς	
		χρυσόν (Καταστ. ἄρ. 62)	61.887.671.30
		II ἔτερον ἑξωτ. συνάλ.	2.819.333.04
		18. Ἔτερα ὑποχρεώσεις	1.174.738.390.26
	10.530.117.526.83		10.530.117.526.83

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Αὐγούστου 1934

Ὁ Διοικητὴς
ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
Α. ΜΑΛΑΣΠΙΝΑΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΚΟΛΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ, ὁδὸς Σοφοκλέους 11, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.

ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεωσέως ἀριθ. 110.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου 23.

ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομιχάλη καὶ Καλλιδρεμίου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἀγ. Τριάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μακρῆς Στοᾶς ἀριθ. 55.

ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαρῶν.

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλασσόμενοι μὲ τὸ πλησιέστερον συνοικιακὸν παράρτημά μας ἀποφεύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργοτητα τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΣΑΛΟΣΙΝΗ

20 δισκία

10 δισκία

2 δισκία

Καλὰ ἴης μοίπης
νευραλγίων, μερῶν
μυῶν, ἀρθρίσμου, ὁ-
δονιτιδίων, ρευμα-
τισμῶν κ.λπ.

ΤΙΜΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ 31)8 - 6)9)34

(Εκ του επίσημου Δελτίου του Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν)

ΤΙΤΛΟΙ	Παρασχ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	ΤΙΤΛΟΙ	Παρασχ.	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ							Περ. Ἐπιχειρ.	365,	366,	371,	373,	377,	369,
I. Ἐθν. Δαν.							Ὑφαντουργικῆς	1100,	—	—	—	—	—
α) εἰς χρυσόν							Ἀθηναίς	238,	—	—	235,	—	—
1881 120 ἑκατ.	3525,	3485,	—	—	—	—	Ναυαγὰ	860,	—	—	—	—	—
1884 170 ἑκατ.	3525,	3485,	—	—	—	—	Χρυσάλλης	310,	310,	313,	315,	321,	318,
1887 Μονοπωλ.	2775,	—	—	—	2720,	—	Οἰκοδομικὰ	—	—	—	—	—	—
1889 Πάγιον	2700,	—	—	—	2630,	—	Ἐργολητικῇ	46.50	—	47.50	—	50	52,
1890 Λαρίσης	3415,	—	—	—	—	3415,	Ἐργον	210,	208,	203,	209,	—	201,
1893 Κεφαλαίωσ	3410,	—	—	—	—	—	«ΕΡ—ΘΑ»	680,	—	—	—	—	—
1898 Ἡγγυημέν.	80000,	—	—	—	—	—	Καψαμπέλης	30,	—	—	—	—	—
1902 Σιδηροδρ.	2550,	—	2515,	—	2490,	—	Κέρροφ	233,	235,	235,	—	—	—
1907 Ἀμύνης	695,	—	—	—	—	—	Πρότῃ Θε)νικῆς	220,	—	—	—	—	—
1910 110 ἑκατ.	2525,	—	2515,	2505,	2490,	—	«Τέκτων»	103,	105,	107,	109,	—	—
1914 500 ἑκατ.	3405,	3350,	3300,	—	—	—	«Ἀτλας»	35,	—	—	35,	—	—
1924 Προσφ. £	4240,	—	—	—	4230,	—	«Ἡρακλῆς»	1235,	—	1225,	1250,	1265,	1305,
1924 Προσφ. \$	20000,	—	—	—	—	—	«Κυκλών»	80,	—	—	—	—	—
1925 Ὑδροδύσεως	53000,	—	—	52900,	53100,	53500,	«Τιτάν»	3200,	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. £	3650,	—	—	—	—	—	Μεταλλευτ.	—	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. \$	18500,	—	—	—	—	—	Ἀλιδερίου	6,	—	—	—	—	—
1928 Παραγωγ.	3450,	—	—	—	—	3000,	Ἐπιχ. κοιναί	44,	—	44,	—	—	—
1893 Μοναστηρ.	3025,	—	—	—	—	—	» προνομ.	105,	—	—	—	—	—
1931 Παραγωγ.	3400,	—	—	—	—	—	Οἰνοπεποιητικὰ	—	—	—	—	—	—
β) εἰς τραπεζ.							«Ἐνωσις»	156,	—	155,	150,	—	—
1898 Ἐνοποιήσ.	46,	50,	—	50,	—	—	«Καμπὰς»	865,	—	—	—	—	865,
1900 Σιδ. Μελιν.	52,	—	—	—	—	—	Οἰνοπνευματοπ.	299,	297,	—	297,	—	—
1906 Ναυτ. Χορ.	33,	—	—	—	52,	—	Οἶνων	1545,	1555,	1550,	1555,	1570,	—
1917 Ἐπιτάξεως	53,	—	—	—	—	—	Διάφορα	—	—	—	—	—	—
1918 75 ἑκατομ.	52,	—	—	—	—	—	Ὑπεργ. Προσδ.	4700,	—	—	—	—	—
Ἀπαλλοτριώσ.	63,	62,50	—	—	63,75	64,50	«Ἐλλοὺλ»	71,	—	—	—	—	—
1926 Ἐντ. Γραμ.	65,	—	—	—	—	—	«Σέκερης»	70,	—	—	—	—	—
1927 Ἑλλ. ὀπην.	327,50	328,	328,	329,	329,50	330,	«Βασιλειάδης»	510,	—	—	—	—	—
Ἀνταλλαξ. 8 %	679,	679,50	679,50	679,50	684,	685,	«Ἐστία»	650,	—	—	—	—	—
» 6 %	677,	677,	677,50	679,	680,50	683,	«Εὐρύτατος»	150,	—	—	—	—	—
1923 Μεταναστ.	263,	263,50	264,	—	265,	266,	Κυλινδρ. Ἀττικ.	220,	—	—	—	—	—
1929 Πολεμοπ.	53,50	—	—	53,50	53,75	—	Ζῦμαι Ἀρτοπ.	467,	469,	468,	480,	475,	475,
1925 «Τέκτονος»	80,	—	—	—	—	—	Ἀλατος	8,	—	—	—	—	—
1931 Ἀγροτικῆς	525,	—	—	525,	—	—	Κονσερβῶν	250,	—	—	—	—	—
γ) Λαχείοι.							Βιομηχ. Καπνοῦ	118,	—	—	118,	—	—
1885 Πατριωτικ.	4,	—	—	—	—	—	Ἀερίοφωτος	10000,	—	—	—	—	—
1920 300 ἑκατ.	121,	122,50	—	—	—	123,50	Ἡλεκτρικῆς	251,	250,	252,	254,	254,	256
1922 Ἀναγκαστ.	66,	66,75	66,	66,	66,50	—	» (Ἐπικρατίας)	29,	—	—	—	—	—
1926 Ἀναγκαστ.	61,25	61,50	—	62,50	63,25	63,50	Παγ. Πατησίων	90,	—	—	—	—	—
II. Τραπεζ. Ἐτ.							Ψυγέα Θ)νικῆς	260,	—	—	—	—	—
1925 £ 1.800.000	6920,	—	—	—	—	6930,	» Πειραιῶς	200,	190,	—	—	—	—
1904 Ἐθν. Τρ.	97,	—	—	—	—	—	«Ἐρμῆς»	360,	—	—	—	—	—
1912 »	90,	—	—	—	—	—	«Β.Ι.Ο.»	122,	123,	125,	—	127,	127
1925 Κτημ. Πίστ.	311,50	308,	307,	306,50	305,50	306,50	Γεωργ. Βιομηχ.	217,	216,	—	—	216,	220,
1926 »	301,	305,	—	—	—	—	Αὐτοκ. «Ἀθηνᾶ»	30,	—	—	—	—	—
1912 «ΣΠΑΠ»	3000,	—	—	—	—	—	Γενικ. ἀποθηκῶν	460,	—	—	—	—	—
1931 Λιπασμ.	8800,	—	—	—	—	8700,	«Ἐνιστάς»	390,	—	—	385,	400,	435,
ΜΕΤΟΧΑΙ							» (Ἰδρ. Τίτλοι)	20,	—	—	—	—	—
Τραπεζικὰ							«Προμηθεὺς»	465,	465,	460,	465,	475,	480,
Ἑλλάδος	7915,	7920,	7925,	7930,	7950,	7945,							
Ἀθηνῶν	295,	—	—	297,	300,	299,							
Ἐθνικῆς	61700,	61900,	61650,	61750,	61500,	60900,							
Ἐμπ. Πίστewς	120,	—	—	—	—	—							
Ἐμπορ. Τραπεζ.	477,	476,	—	475,	470,	476,							
Καραβασίλη	2150,	—	—	—	—	—							
Κτηματικῆς	1650,	1625,	—	—	—	—							
Δαϊκῆς	6800,	—	—	—	—	—							
Λακωνίας	76,	—	—	80,	—	—							
Πειραιῶς	215,	—	—	—	—	—							
Χίου	225,	—	—	—	—	—							
Σιδηροδρ.													
Ἡλεκτρ. Σιδηρ.	581,	—	582,	583,	—	583,							
Θεσσαλίας	955,	960,	—	965,	955,	955,							
«ΣΠΑΠ»	110,	—	—	—	—	—							
Ἀτμοπλοικὰ													
Ἐθν. Ἀτμοπλ.	187,	—	186,	—	188,	—							
Διῶρ. Κορίνθου	250,	—	—	—	—	—							
«Κορινθόδεσφ»	80,	—	—	—	—	—							
«Μιχαλινός»	340,	—	—	—	—	—							
Βιομηχανικὰ													
«ΑΒΕΑ»	208,	—	—	—	—	—							
«Αἰόλος»	360,	—	—	—	—	—							
Λιπασμάτων	1585,	1540,	1580,	1590,	1605,	1605,							
Παλ. Ἀθηνᾶ	500,	—	—	—	—	—							
Πυριτιδοποιεῖον	1825,	—	—	—	1845,	1825,							
Χημ. Βιομηχ.	220,	219,	—	219,	—	—							
Χρωματοφυγ.	856,	849,	855,	860,	865,	865,							
«Βάμβαξ»	190,	—	—	—	—	—							
«Βέρμιν»	317,	318,	325,	335,	345,	345,							
Ἐλαουργ. Λεβ.	165,	—	—	—	—	—							
«Εἰρια»	10,	—	—	—	—	—							
Ἐργουρίας	335,	336,	346,	355,	367,	359,							

ΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΙΜΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 31)8 - 6)9)1934

	ΠΑΡ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠ.
Λονδίνον	522,	520,	—	—	523,	—
Νέα Ὑόρκη	103,50	—	—	—	—	—
Παρίσι	6,97	—	—	—	—	—
Ζυρίχη	34,55	—	—	—	—	—
Μιλανον	9,04	9,03	—	—	—	9,05
Ἀμστελδανον	71,55	—	—	—	71,60	—
Στοκχόλμη	26,90	26,70	—	—	26,80	—
Βρυξέλλαι	4,95	—	—	—	—	—
Βουκουρεστίον	1,—	—	—	—	—	—
Βερολίνον	40,	—	—	—	—	—
Πράγα	4,37	—	—	—	—	—
Κων)πολις	84,	—	—	—	—	—
Βελιγραδίον	2,37	—	—	—	—	—
Σόφια	1,10	—	—	—	—	—
ΤΙΜΑΙ ΚΛΗΡΙΚ						
Παρίσι	6,95	—	—	—	—	—
Βερολίνον	40,	—	—	—	—	—
Πράγα	4,36	—	—	—	—	—
Ζυρίχη	34,50	—	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	4,94	—	—	—	—	—

Ἐπεξηγήσεις: Ἡ κεραία (—) δηλοῖ ὅτι οὐδεμία πράξις, οὐδὲ ἀποσφραγὴ ἢ ἄλλητις ἐσημειώθη ἐπὶ τῆς ἀνταποκρίνου ἀξίας.